

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 112 (2674) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 17

Irak harca csak az Anglia elleni döntő háború előjátéka

Németország éber figyelemmel kíséri a közelkeleti helyzetet Német-olasz-japán-szovjet baráti összejövetel Tokióban

Az *Esti Ujság* beiruti jelentése szerint Mohamed Tarek tábornok, Szaudi Arábia vezérkari főnöke, aki jelenleg Damaszkuszban időzik, kijelentette, hogy Irak nem tanúsíthatott más magatartást, mint azt, hogy fegyvert ragadjon az ország becsületének megvédésére.

Irak harca csupán egy nagy háború előjátéka, amely Anglia végleges megsemmisüléséhez fog vezetni.

Beirutból jelentik: Bagdadi jelentések szerint számos zsidót tartóztattak le, akik Anglia számára kémkedtek. A letartóztatott zsidókat rendkívüli törvényszék elé állítják. A jövőben sokkal szigorúbban ellenőrzik a bagdadi zsidókat.

Sziriában az örmények és kurdok a tengely mellett léptek fel

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A *Neue Zürcher Zeitung* ankarai különtudósítójának jelentése szerint, a szíriai helyzet rendkívüli zavarosnak és áttekinthetetlennek látszik, mivel Szíria és Törökország közti a forgalom majdnem teljesen megszűnt. Megbízható értesülések nehezen szerezhetők be. Szíriában az örmények és kurdok a tengelyhatalmak oldalán léptek fel. Bizonyos örmény körök állítólag szovjet részről támogatásban részesülnek. Az örmények magatartása meglepetést keltett. Egyes lapok kézenfekvőnek tartják annak lehetőségét, hogy a németek Szírián keresztül kísérlik meg az egyiptomi angol haderő megátadását. Angol részről számolnak is ezzel a lehetőséggel.

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): Beiruti jelentés szerint Dentz tábornok, Szíria francia főbiztosa kijelentette, hogy angol repülőgépek támadásai szíriai repülőterek ellen feszültséget teremtettek. A főbiztos leszögezte, hogy néhány német gép szállt ugyan szíriai repülőtereken, de ezek kényszerleszállók voltak és utasította őket, hogy azonnal hagyják el Szíriát.

Németország hadianyagot szállít Iraknak?

Berlinből jelentik: Szírián keresztül repülőgépeken kívül fegyvert és hadianyagot szállítanak Irak felé. Ez azonban nem hasonlítható össze azokkal az intézkedésekkel, amelyeket az Egyesült Államok tesz és tett Anglia megsegítésére.

Az Uj Nemzedék zürichi jelentése

szerint az angolok úgy tekintik Szíriát, mintha németek szállták volna meg. Szíria parti vizeit veszélyes zónának minősítették. A szíriai francia főbiztos közli, hogy brit bombázók

támadták meg Polanise és Rojak helységeket. Ezenkívül brit gépek a beiruti kaszányákra és a damaszkuszi repülőterre gépfegyvertűzet zúdítottak.

Hatalmas méreteket ölt az arab fölkelés

Berlinből jelenti az *Esti Ujság*. Berlinben az utolsó 24 óra leforgása alatt érkezett hírekben arra következtetnek, hogy

az angoleltenes arab fölkelés rövidesen olyan méreteket ölt, amely már súlyosan veszélyezteti Anglia közelkeleti helyzetét.

A transzjordániai és hadramauti arab államokban szintén angoleltenes zavargások törtek ki. Hadramautban felszólították az angol állampolgárokat az azonnali elutazásra. Németország fokozott figyelemmel kíséri az eseményeket és nem lehetetlen, hogy olyan erélyes lépést tesz a Közelkeleten az arabok megsegítésére, amely az angoloknak összes közelkeleti kulcshelyeinek elvesztéséhez vezethet.

A *Das Reich* a német helyzet további lehetőségeit taglalva azt fejtegeti, hogy a háború most már az an-

gol birodalom fűtőberéhez közeledik mindenhol egyaránt. Senki sem várhatja, — írja a lap, — hogy Német- és Olaszország ezekben az ujonnan elfoglalt támadási hadállásokban tényleg marad, inkább úgy kell tekinteni a helyzetet, hogy az újabb csapás céljából foglalták el ezeket a hadállásokat.

Rómából jelentik: Az olasz lapok beiruti jelentése szerint Habbaniah repülőterén a körülzárt angol csapatok helyzete óráról-órára súlyosbodik. Elelmiszert és lőszert csak repülőgéppel lehet oda eljuttatni. Az ostromolt repülőter már nem sokáig tud ellenállani az iraki csapatok nyomásának.

Moszkvából jelentik (NST): Megcáfolták azt a hírt, hogy a Szovjet kormány Irak számára önkéntes repülőket toboroz a Szovjetben.

A háromhatalmi egyezmény és a Szovjetunió

Tokióból jelentik: A Domei iroda jelentése szerint pénteken, a japán miniszterelnök lakásán adott villásreggeli résztvett a minisztereinkön és külügyminiszteren kívül Németország, Olaszország és a Szovjetunió nagykövete. A német, olasz és szovjet nagykövetek pohárköszöntőt mondtak, melyben a háromhatalmi egyezmény szilárdságát és a Szovjetunió iránt tanúsított baráti magatartást hangsúlyozták.

Berlinből jelentik: A véderőfőparancsnokság legújabb jelentése szerint Solumba és Capuzzoba behatolt brit erőket merész ellentámadással kelet felé visszaszorították. Sollum, Capuzzo és az összes régi állások újra az afrikai német hadtest kezén vannak.

Berlinből jelentik (NTI): Nagy hatósugarú német repülőgépek Irországtól nyugatra sikerrel támadták szombatra virradó éjjel súlyos szállítmánnyal megrakott 8 ezer tonnás *Statesman* kereskedelmi gőzöst. A hajó a bombák találata következtében süllyedni kezdett és személyzete elhagyta. A Moray-öböl környékén egy hatezer tonnás kereskedelmi hajót bombatalálattal elsüllyesztettek. Egy hajókaravánból egy 3000 tonnás kereskedelmi hajót szintén súlyos

találatok érték.

Washingtonból jelentik (Stefani): Egyes körök küszöbön állónak tartják a diplomáciai kapcsolat megszakítását Vichy és Washington közt. Az Egyesült Államok megkísérli hatalmába keríteni a Martinique szigetét, amelyen több hajó és 110 repülőgép vesztel és mintegy 60 millió értékű aranyat halmoztak fel.

Rómából jelentik (MTI): A *Polo di Roma* ankarai jelentése szerint a török fővárosban igen nagy feszültséget keltett az a hír, hogy az angolok támadásra készülnek Szíria ellen. Ankarában azon az általános véleményen vannak, — írja a lap, — hogy ez a lépés minden bizonnyal gyors kirobbantója és okozója lesz a Földközi-tenger keleti medencéjében lejátszódó háborús eseményeknek.

Pártok a közéletben

Írta: Dr Paál Árpád

A közügyek irányításának szempontjai különbözők lehetnek, még pedig nemcsak az idők és helyzetek változásai miatt, hanem azért is, mert az emberek természete, tapasztalata és tudása szerint különböző foku az a belátás és megítélés, ahogyan egyesek célszerűnek és helyesnek látják valamely életkérdésben a tennivalókat és ezek sorrendjét. Így még ugyanazon egyénben is változó felfogások alakulhatnak ki ugyanazon kérdésre nézve. Több egyénnek annál inkább lehet egymástól eltérő nézete. Ez a nézetkülönbség a magva, az elindítója a pártalakulásoknak, vagyis annak a társadalmi jelenségnek, mikor egyik embercsoport más nézettel van bizonyos közös tennivaló tekintetében, mint a másik embercsoport.

Bizonyos dolog, hogy egy-egy közösségnek, falunak, városnak, országnak az ügyei vitelében szükséges az egyértelmű akarás és cselekvés, mert egyidőben csak egyirányban lehet előhaladni, s az egyszerre ide-oda kapkodás csak tétovázást idéz elő, tanácstalanságot okoz és a célra vezető tevést meggátolja, késlelteti, elháríthatja. A nézetek különbségeinek tehát ki kell egyenlítődniük, hogy egységes elhatározás lehessen, s ebből folyólag hatásos közéleti cselekvés állhasson elő. Ezek szerint a közélet vezetésére és irányítására vonatkozó különböző felfogásoknak sem lehet e különbségekben megmerevedniük, hanem vagy megértésre kell jutniuk egymással, vagy egyiknek olyan túlsúlyba kell jutnia a másik fölött, hogy ez a másik a cselekvést ne gátolhassa.

Az ilyen túlsúlybajutás mai kor-szakkbéli módja az egyik nézetű csoport többség szerzése, s ezzel hatalmi helyzetbe emelkedése. Korábbi történelmi időkben a tekintélyesebbeknek, a bölcsőbbeknek, vagy már hatalomban levőknek a szava, akaratja és nézete is túlsúlyt jelentett a számszerű többségben lévő másnézetűek fölött. Ennek a korábbi rászúlyosodásnak bizonyos hagyományai, megszokásai és átöröklései ma is megvannak a számszerű többségek fölött; illetve általános jelenségként is mutatkozik, hogy a számszerű többségek alakulását éppen az idézi elő, mert a tekintélyesek, hatalmasok és gazdagok nézeteivel szemben a többség lemond a maga eltérő nézeteiről. A pártok külső számszerűségét ezek a belső mozgató, illetve mozdulatlanító erők befolyásolják. Ezek azok, melyek a pártokat állandó közéleti formációkká teszik, s az ösztönszerűen és emberek szerint különböző nézeteiket lekötik, egymásba fűzik, csoportvezetők alá rendelik. Így lesznek az életkérdések pártkérdésekké.

Igen érdekes, hogy a történelmileg ismeretes idők óta az országok és közösségek életében mindig voltak pártok, de egészen a legutóbbi időkig

frott törvény és frott jogszabály sona- sem volt a pártoknak, mint közjogi alkotásoknak az elismeréséről. Mikor a múlt század közepén az úgynevezett népképviselői elvet, s ezzel a parlamenti többségből alakítandó kormányok szabályát be is hozták, akkor se mondták ki országos intézményeknek a pártokat. Sőt éppen azt az elvet mondták ki ezzel a parlamentárizmussal, hogy a nép képviselői önálló meggyőződéssel, nézetformálásukban való sérthetlenséggel (immunitással) képzik ki az ország akaratbeli többségét, s nem a kormányok alakítják e többséget, hanem e többség változásai és kívánalmi szerint alakulnak a kormányok.

Egyedül az angol alkotmányban támadt olyan szokásjogi szabály, mely a király kormányával szemben „Öfelsége ellenzéke” címén a parlamenti pártkisebbséget mintegy állandó alakulattá rögzítette, s az ellenzék vezérét miniszteri fizetéssel mint egy ellen-miniszterrel tette. De ez is tulajdonképpen annak az elismerése, hogy a kormányzó többséggel szemben az ország akaratképzésében része van az ellenzék nézetiek csoportjának is; annak is szerepét és hivatását kell biztosítani. Tehát az angol szokásjogi szabály is nem annyira a pártok állandóságának az intézményesítése, mint inkább az arra való utalás, hogy a kormány többsége az ellenzéki érveléseket is éppúgy köteles figyelembe venni és mérlegelni, mint a miniszterek álláspontjait.

Ezek szerint a pártok közéleti rendeltetése nem az, hogy kizárják egymást a kormányzásból, hanem hogy mindenik halni tudjon a kormányzásra. Hogy eddigelé törvényeket és országos szabályzatokat nem hoztak a pártok szervezési módjairól, s azok parlamenti, kormányzati és közigazgatási szerepéről, az is annak az emberiségi felfogásnak az eredménye, hogy a pártok nem állandó országos intézmények, hanem a nézetcsoporthoz tartozók szerint változó jelenségek. Egyedül csak a *többség* jogalkotó és törvényalkotó ereje elismeréséről voltak a legutóbbi időkig alkotmányos szabályok, de ezekben egyúttal annak az elismerése is benne foglaltatott, hogy bármely pártnézet juthat többségre.

A legutóbbi évtizedek hozták azt a további fejlődést, hogy ahol a parlamentárizmus megszűnt, ott a pártok addigi szereplése helyét behozták az egyetlen párt kizárólagosságát, az egypártrendszert. Valójában azonban az ilyen egypárt-rendszer már nem is pártélet elismerése és állandósítása, hanem a kormányzat felé a társadalom odaszervezése. Közigazgatási alakulat avégett, hogy a kormány az ország minden vidéke felé a néppel állandó érintkezést tartson, s a nép is a helyi párt-funkcionáriusok útján a maga kívánalmi és közvéleménye felől állandóan tájékozassa a kormányzatot. A különböző nézetek így is érvényesülhetnek és számbajöhetnek, sőt mivel ellenkező pártfogultságokkal nem kell megküzdeniök, több tárgyilagossággal is tudnak az életkérdésekről és életkérdésekről képet adni.

Az egykori pártok közjogi elismerés nélkül a törvénybeli előírások nélkül küzködtek, s ahol nincs egypárt-rendszer, ott ma is küzködnek egymással, hogy melyik jusson hatalmi helyzetbe. Amelyik többséghez jutott, az mindig törekedett, illetve törekszik e többségi előny állandósítására, s így a hatalmi szervezeti, köz-

gazgatás, meg egyéb közönségre ható intézmény kisajátítására, viszont a többi párt kizárására. A parlament így mindinkább elvesztette, illetve elveszti az esetenkénti többségformálódás természetességét; sőt ez a fejlődés a vidéki önkormányzati hivatásu testületekre is akként hat ki, hogy ezek is mind felszívódnak bizonyos központosító akaratba. Így készül elő a fejlődés az egypártrendszer felé azokban az országokban is, ahol még elvileg a több párt egyenlő joguságát vallják, s még gyakorlatilag úgyahogy a kormányzó párt mellett, vagy azzal szemben ellenzéki pártok is mozognak.

Az egypárt-rendszer felé fejlődés nálunk is egyre nyilvánvalóbb jelenség. Már mind határozottabb körvonalakban vetődik fel az alkotmány-

reform gondolata, s ez tulajdonképpen annak a kiérlelődését jelenti, hogy a mai pártformációk helyett más szervezéssel, nagyobb összefogással, a foglalkozások és területek igényeinek a behatóbb számbavevőivel gyűljön össze az ország akaratképzése. A párt csak ennek az összegyűjtésnek lehet a közvetítője s nem a szembenálló nézetek küzdőterülete. Eppen azért nincs is szükség több párt, csak egyre mely a kormányzat felé a közvetítést elvégezze. Hogy melyik párt legyen ez, afelől folyik most tulajdonképpen hazai pártjaink között a küzdelem, s azért is olyan éles közöttük a személyi és taktikai ellentét, holott céljaikban, az országos eszmények kiűzésében igazán alig különböznek egymástól.

Az ellentétek feloldása, s a nagy átalakulásba való átmenet kérdése mindenesetre közéletünknek egyik legnagyobb feladata. Ezt a feladatot nem lehet jól végrehajtani, ha az eddigi pártok valamelyikének a kizárólagosságát s a többiek elnyomását erőltetjük. Népművelésből kell a nagy országösszefoglalásnak létrejönnie, s mindenik eddigi pártnak van része ezekben a népművelésekben. A nézetkülönbségek se ellentétek, hanem olyan látási fokozatok, melyeket mind látni kell, ha közéletünk minden gondját elintézni akarjuk. A jövődó egypárt-rendszer pedig csak akkor tud helyes lenni, ha így mindenre ki tud tekinteni, s nemcsak a magyar *egység* fejézi ki, hanem a magyar élet teljességét is.

Csak az Óssi-telepen akadt bérlő a parlagon maradt földekre

Ricinust termelnek a belső telkeken a diákkaptárak

Nagyvárad. Saját tud. Városszerte, de különösen az új negyedekben ahol a fölparcellázott részek nem épültek még be mind és az utcák, terek szabályozása sem fejeződött be, nagy területek maradtak kihasználatlanul, amelyek alkalmasak kertészkedésre. Azonkívül a külvárosokból elköltözött román kisemberek gazdátlanul maradt telkei, kertjei is komoly értéket képviselnek ma a közellátás szempontjából úgyhogy ezeket sem szabadna hevetlenül hagyni. A város gazdasági hivatala figyelemmel is volt erre a körülményre és elhatározta a tulajdonát képező telkek és a román városszabályozás által parkosítás céljaira fenntartott közterületek kertgazdasági kihasználását. A gazdasági hivatal elgondolása szerint ezeknek a területeknek kertészeti célokra való átengedése egyrészt számos munkanélkülinek nyújthat szerény foglalkozást, másrészt pedig jelentős mennyiségű veteményhez jutathatja az élelmiszerhiány miatt szükségét látó lakosságot.

NEHEZEN TALÁLNAK BÉRLŐKET
Az Óssi telepen és a Kommandáns réten vannak leginkább ebből a szempontból számbavehető területek. A gazdasági hivatal április hónapban hirdetést tett közzé a lapokban, hogy a környékbeli lakosság jelentkezék e

területek kibérlésére. Csekély bérösszeget, 100 négyezögölenként két pengőt állapítottak meg, s a hirdetésekre akadt is számos jelentkező. Mikor azonban megtudták az érdeklődők hogy nyílt s nem tulságosan termékeny területekről van szó, amelyek megművelése kockázatos, már nagy mértékben csökkent a jelentkezők kertészkedési kedve. Kövesnek találták a talajt, magasnak a bérösszeget és azal érveltek, hogy a megműveléssel esetleg hiábavaló munkát kellene végezniök, mert a külvárosok fegyelméletlen népe learatja a terményeket a bérlő elől.

Hosszas kapacitálásra sikerült csak bérlőket találni az Óssi telep egy nagyobb közterületére, ahol a környékbeli szegényemberek meg is kezdtek a kertészkedést. A Kommandáns réten kijelölt terület megművelésére azonban egyáltalában nem akadt vállalkozó.

Az elhagyott román kertek megművelésére szívesen vállalkoznak a szomszédok, de e kérdésben a gazdasági hivatal szigorúan jogi álláspontra helyezkedik. Ki-ki csak a saját felelőségére láthat munkához az elmenekült románok parlagon heverő kertjeiben és semmiféle védelemre nem számíthat a tulajdonos igénybejelentése esetén.

A DIÁKKAPTÁRAK RICINUST TERMELNEK

Már több érdeklődés nyilvánulna meg a felparcellázott, de még beépítetlen s a város tulajdonát képező területek megművelése iránt. A Kommandáns réten sok ilyen parlagon heverő terület van, amelyek több csa-

lártnak is adhatnának munkát megélhetést. Ezekre nem vonatkozott a gazdasági hivatal hirdetése, mert mint értesülünk e területeket a diákkaptárak engedték át megművelés céljaira, s a diákkaptárak nem kertveteményt, hanem ricinust szándékoznak itt termesztani.

Az évad már előrehaladott, a kertek meg is hozták már első terményeiket s még mindig nem látunk ezeken a jelentős területeken semmiféle munkát. Tivábbra is

jártéktér, disznó és kecskeelgelő céljait szolgálják, nem is szóva arról, hogy a környék lakossága mindentféle szemetet, hulladékot hord ide, ami úgy városrendészeti, mint pedig közegészségügyi szempontból súlyosan kifogásolható.

Véleményünk szerint, ha a diákkaptárak nem sietnek a megműveléssel, akkor más módot kellene találni arra, hogy ezek a területek a nemzetgazdaság szolgálatába legyenek állíthatók. Függetlenül a szintén el nem hanyagolható szepészeti és közegészségügyi szempontoktól, ma a közellátás kívánalmi is parancsolólag írják ezt elő.

Legújabb tavaszi divat után férfi és gyermek öltönyt izlésesen, jutányosan készit.
Tisztviselőknék részletre is
Balogh József
űriszabósága
Nagyvárad, Teleki utca 40. sz.

SCHULER JOZSEF RT
BUDAPEST

IROTOLL

Vasárnap jelöli ki az olasz király Horvátország uralkodóját

Rómából jelentik (Stefani): Vasárnap reggel a horvát államfő vezetésével horvát küldöttség jelenik meg Rómában, hogy kérje az olasz királyt és császárt, jelölje ki a Savoya-ház egyik tagját a horvát korona viselésére. A küldöttség fontos egyezményeket fog aláírni.

Rómából jelentik (MTI): Az olasz küldöttség örömmel és büszkeséggel töltötte el az a hír, hogy az új

Horvátország trónját a Savoya-ház királyi ház egyik tagjával töltik be. Abban a tényben, hogy Horvátország a trón betöltésének kérdésében Rómához fordult, annak megerősítését látják, hogy Horvátország Európának ebben a részében elismeri Róma vezető szerepét és Olaszországgal a legszorosabb politikai és gazdasági kapcsolatokat óhajtja létrehozni.

Milyen áruk kiszolgáltatása szünetel a vásárlási könyvecskék kiadásáig

A nagyvárad m. kir. kereskedelmi hivatal kirendeltségének értesítése

Nagyvárad. Saját tud. Fazekas József főfelügyelő, a nagyvárad m. kir. kereskedelmi hivatal kirendeltségének vezetőjétől az alábbi értesítést nyertük.

A m. kir. miniszterium 3150—1941. M. E. sz. és a m. kir. közellátási miniszter ur 201.000—1941. K. M. sz. rendelete) megjelentek a Budapesti Közlöny 1941. május 16-i 111. számában) bizonyos közszükségleti cikkek kiszolgáltatását fogyasztói vásárlási könyvecskéhez köti. A vásárlási könyvecskék kiadásáig és forgalombahozataláig — minthogy a közszükségleti cikkeket iparos vagy kereskedő csak a fogyasztó részére kiadott vásárlási könyvecskébe való bejegyzés mellett szolgáltathatja ki — a következő cikkek kiszolgáltatása iparosok vagy kereskedők részéről haladéktalanul be-szüntetendő.

- a) Vegyes háztartási cikkek:
1. mosószappan.
 2. piperezappan ideértve a borotvaszappant is,
 3. konzerv, a gyümölcsből készült konzerv kivételével.
 4. rizs,
 5. tüzelőanyag.
 - b) Ruházati cikkek:
 6. szövet, selyem, vászon és egyéb textil méteráru és rövidáru kivételével.
 7. kész fehérnemű, ággy és asztalnemű,
 8. kész felsőruha.
 9. kötöttáru,
 10. cérna, varró és kézimunkafonál,
 11. utalványmentesen beszerzhető lábbeli.
 12. hozott anyagból készített fehérnemű, vagy ruha.

Amint a fogyasztók a kijelölt hatóság által kiadott vásárlási könyvecskéhez jutnak, a kereskedők iparosok, a rendeletben előirt bejegyzési kötelezettség mellett a fent felsorolt cikkeket újból kiszolgáltathatják.

A kereskedelmi hivatal kirendeltségéhez szombaton délelőtt megérkezett a vásárlási könyv minta példánya, melyet igénylőlap útján mindenki köteles igényelni.

Az igénylések módozatáról idejében tájékoztatva lesz a közönség.

HOGYAN OSZTJÁK KI A VÁSÁRLÁSI KÖNYVEKET?

Nagyvárad. Saját tud. A legutóbbi miniszteri rendelettel életbeléptetett vásárlási rendszer könyvecskéit a jövő hét folyamán osztják szét. Tévedések és felesleges tolongások elkerülésére közöljük, hogy a vásárló közönségnek a Kereskedelmi Csarnok nagytérképében kell jelentkeznie igénybejelentő ívek átvételére. A vásárlási könyvecskéket a cukorelosztó kereskedők kapják meg és osztják szét a vásárlók között. A cukorelosztóknak hétfőn reggel 8 órától kell jelentkezniük a könyvecskék átvételére.

A közellátási hivatal már dolgozik a vásárlási könyvek elkészítésén és a körzetek beosztásán. A körzeteket hétfőn közlik, a közönség pedig keddtől kezdve átveheti a könyvet attól a kereskedőtől, akinél a cukrot vásárolja.

A Baross Szövetség felhívja tagjait, hogy hétfőn délelőtt a Kereskedelmi Csarnokban annyi igénylési ívet vegyenek át ahány család vásárlójuk van.

DETEKTIVEK ELLENÖRZIK A VÁSÁRLÁSI KÖNYVRENDELET BETARTÁSÁT

Budapestről jelentik: (Esti Ujság) A

Elutasították a bitorló váradlesi román gazda keresetét

A bíróság visszahelyezte jogos tulajdonába Lipták Galló Pál földbirtokost

Nagyvárad. Saját tud. Beszámoltunk arról a felháborító sommás visszahelyezési keresetről, amelyet Abrudán Demeter váradlesi román gazda adott be Lipták Galló Pál földbirtokos ellen. A román földreform során kisajátították a váradlesi 520 holdas Lipták birtokot s csak egy tanya és négy és fél holdnyi tanyai belsőséget hagytak meg a tulajdonosnak, aki a román megszállás idején Magyarországon tartózkodott de a honvédség bevonulása után hazatért, hogy lépéseket tegyen birtokának visszaszerzésére.

A tanyának azonban hiült helyét találta Váradles határában, s megütközéssel tapasztalta, hogy a volt major görül elterülő tanyabirtokba minden jogcím nélkül. Abrudán Demeter telepedett, aki hat éven át bitorolta ezt a földdarabot.

Lipták Galló Pál, aki ma is telek-könyvi tulajdonos, az ősz folyamán használata vette megahagyott kis birtokát, a román gazda azonban, a helyett, hogy kártérítést ajánlott volna fel a négy és fél holdnyi föld hateresztendő jogtalan használata fejében, sommás visszahelyezési pert indított a tulajdonos ellen, azon a címen, hogy ő egy éven át háborítatlanul gazdálkodott a birtokon.

HELYSZINI SZEMLE AZ ELORZOTT BIRTOKON

Az érdekes perben a napokban volt folytatólagos helyszíni tárgyalás Váradlesen. A bíróság megtekintette az egykori tanya helyét s megállapította, hogy azt

a váradlesi románok tényleg az utolsó szál deszkáig, az utolsó tégláig széthurcolták.

HÚSZ **ASPIRIN**

tabletta

ára:

eredeti dobozban **P 1.85**

magyar gyártmány!

valuta ügyészség mellé beosztott detektiv csoportot száz detektivvel erősítették meg, akik megkezdtek munkájukat és rajtaütésszerűen razzizálnak. A detektivek ellenőrzik a vásárlási könyvvel kapcsolatos rendeletek betartását.

A váradlesi községházán megtartott tárgyaláson dr. Bock Alfréd zsidó ügyvéd képviselte a bitorló román gazdát és körömszakadtig védelmezte „igazát”. A magyar földbirtokos érdekeinek védelmében pedig dr. Dobay Kálmán ügyvéd mutatott reá arra a jogi és erkölcsi eltévelyedésre, hogy a kifosztott magyar földbirtokos meghagyott négy és fél holdjába betelepített román gazda még visszahelyezési keresettel él akkor, amikor a telekkönyvi tulajdonos, aki a határokon túlról nem léphetett fel keresettel a bitorló ellen, a felszabadulás után használatba merete venni megmaradt kis birtokát.

Megjelent a tárgyaláson Abrudán gazda is. Sunyi román paraszttípus, aki azzal érvelt, hogy őt Roxin György úr és valami bizottság helyezte birtokba. De erről természetesen semmiféle írást sem tudott felmutatni. A bitorlás ténye így napról világozabban bebizonyosodott.

A járásbírósa a mai folytatólagos tárgyaláson fejezte be a bizonyítási eljárást s ennek alapján megnyugtató ítéletet hozott. Elutasította a román gazda sommás visszahelyezési keresetét és birtokba helyezte a jogos tulajdonost, Lipták Galló Pált, akinek viszontkeresetére, a hat esztendői jogtalan használat tisztla jövedelmének megtérítésére csak ezután fog sor kerülni.

Öltöny, felöltő, kabát, kosztüm és nadrágszövetek

DEUTSCH POSZTÓHÁZ

Nagyvárad, Kossuth Lajos utca 4. szám.

Az Ipartestület tanonc vizsgáztató bizottságának tagjai letették az esküt

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad m. kir. kereskedelmi hivatal kirendeltségének értesítése

sz első számú iparhatóság kezébe. Dr. Vargha László ebből az alkalomból beszédet intézett a szakmai csoportok vezetőihez. A bizottság nevében Szabó Károly ipartestületi elnök köszöntötte a tanácsnokot és tett ígéretet lelkiismeretes munkára.

Mécs László

szaváló estje **május 17-én** szombaton este 9 órakor lesz a Szigligeti Színházban. Jegyek a színházi pénztárnál kaphatók, mérsékelt emelt helyárakkal.

Május 18-án vasárnap délelőtt 11 órakor a tanuló ifjuságnak szaval, 50 filléres helyárakkal.

Jöjünk el mindnyájan meghallgatni a nagy szociális magyar költőt!

CSISZÁR BÉLA:

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK MÉGIS HÁBORUBA LÉP?

— GLOSSZÁK A HÉTRŐL —

1

Amerikában heves vita folyik most arról, hogy az Egyesült Államok ténylegesen beavatkoznak-e a közeli hetekben a háborúba, vagy pedig — látva lépésük elietelt voltát — még egyszer visszafentleni őket a túlságosan nagy kockázat. Az amerikai sajtó egyik része nem győzi hangoztatni, hogy az elnök csupán a hadihajók kíséretét akarja megadni Angliának, a szárazföldi csapatok küldésére pedig csak akkor akar sort keríteni, amikor Nagybritannia már elég erős lesz offenzív lépések megtételére is az európai kontinensen. Első helyen nem is a szigetországba küldenek teritoriális csapatokat, hanem az angol világbirodalom egyes részeibe, ahol átvennék a felszabaduló angol katonaság szerepkörét; csak utolsó sorban jönne számításba a szigetországba irányuló csapatmozgás, majd a kontinensen szöbajzói partiszállás.

Igy, vagy úgy, Roosevelt és vezérekarának, valamint a mögöttük meghúzódó zsidó-plutokrata érdekszövetség kikerülhetetlen nyomásának engedve Amerika népe, amelyet a hallatlanul felfokozott németellenes hírverés már „puhára” dolgozott, beléptörődve a változhatatlanba, már elszánta magát arra, hogy Anglia oldalán beavatkozik a harcba. Józan és elszánt vérei, mint Lindbergh, Fish vagy Wheeler, hiába próbálkoznak feltartóztatni a bukást, a nemzetközi zsidóság sokkal erősebb nála. A beavatkozáséleli mozgalom vezérszerve, az American First Committee, egymásra rendezi tiltakozó tömeggyűléseit, de befolyásuk már nem túlságosan hatásos, az amerikai nép meghallgatja és elgondolkozik józan érvelésükön, de ugyanakkor nem képes levonni habozó és belátó magatartásának következményeit. Különben is — demokrácia ide, demokrácia oda — még három es fél évig Roosevelt az elnöke, a kongresszusban Roosevelt hívei ülnek többségben, sajtója, rádiója, zsidó kezben, a helyzet teljességgel reménytelen.

Az amerikai nép majd csak akkor lát viharzó szenvedéllyel az asztalra, amikor már majd tengernyi szenvedés és kiábrándulás éri, teljes meztelenségben áll majd előtte a beavatkozás minden szörnyű következménye s, mint Wilson idején, most is le kell taszítania majd a közbámulat vagy a közbecsülés piedesztáljáról a nagy Roosevelt elnököt. De akkor már majd késő lesz...

2

A háborún keresni lehet! — Ezt súgja, bömböli, harsogja az amerikai yankee fülebe a roosevelti hírverés. A háború jó üzlet, most van itt az idő, amikor az Egyesült Államok átvehetik a vezérszerepet az angolszász világban, amelyet eddig olyan féltékenyen őriztek az angol peerek és plutokraták. Ez a nagy kiárulás ideje, amikor Anglia sorra lemond legfontosabb támaszpontjairól, amelyekre Amerika szemet vetett, vagy pedig, amelyeket már nem tud ható-

hatóan megvédeni. Kanadát a titkos brit-amerikai egyezmény a háború végére már az Egyesült Államok társ államának ígerte; az előtte lévő támaszpontok már Amerikáé. Amerika már átvette az Egyesült Államokban lévő angol érdekeltségeket, most a délamerikaiak vannak soron. Már amerikai tényleges birtoklást mutat a singapuri, ausztráliai, újzeilandi és délafrikai amerikai behatolás. Rövidesen még kínosabb dolgok kerülnek nyilvánosságra ezekkel az államokkal kapcsolatban.

Anglia máris előretölt hadviselő támaszpont csupán Amerika számára, vezetőszerepe lehangyallott, Churchill és társainak nincs másra gondolnia, csakhogy minél siránkozóbb panaszokkal ejtsék meg Amerika szívét. London azzal már régen leszámolt, hogy ez a háború a brit birodalmat — angol győzelem esetén is — nagyjából és egészében megkíméli.

részei együtt maradnak. Amerika addig nem nyugszik, míg védelem ürügyén kezébe nem keríti Ausztráliát, Délafrikát, Újzeilándot, továbbá Anglia távolkeleti gyarmatbirtokait és támaszpontjait. A háború igazi győztese — ismételjük: ha Anglia nyerne meg a háborút, amire nem sok kélátása van! — az Egyesült Államok lesznek, amelyeknek nemzetközi pozícióját hallatlan mértékben erősíteni fogja a brit vereség, de a valószínűleg brit győzelem is.

3

Amerika nem nyerheti meg Angliának a háborút! — ez a vélemény és meggyőződése a tengelyhatalmaknak. Először is az atlanti óceáni csata eddigi eredményei teljességgel lesújtók az angolszász világ számára. Az angol hajótervezettség május

HÁZIPULT

Alighogy megérkezett Nagyváradra a kormány új rendeleteinek, a vásárlási könyvecskének a híre, nagy sügés-bűgés, sőt, nagy sügés-forgás is történt a városi Babel bizonyos körökben. Selyemáru, szövetruha, vászonról sültozók ezekben a körökben és estére, amikor megszapordott a korzó forgalma, de megszűnt az üzleti élet s az utolsó vásárló is kibújt a lehúzott redőnyök alól, sőt már a boltuszolga is elkészült, egyes üzletek elé konfliktus álltak és a ceg-tulajdonosok családtagjaik segítségével tekintélyes csomagokat cipáltak a kocsiakra. Az egyelőre alkalmatlanságok után dőcögve megindultak a város különböző részei felé...

Az olvasó fejleszve kérdezhetné, miért az összefüggés a legújabb kormányrendelet és az egyes városi üzletek előtt észlelt tünetek között? Aki ismeri a város egyes lakóinak ügynevezett mentalitását, nem kell sokáig tőrnie a fejét. Csak el kell olvasnia alaposan a legújabb kormányrendeletet, amit szükségesnek tart az, hogy olyan közszükségleti cikkekben is hiány állhat, sőt állt elő, amely közszükségleti cikkekben a termelés és behozatal a belföldi normális szükséglet fedezné. Ezenfelül a vásárlási láz folytán egyes közszükségleti cikkek nem egyenlően, nem arányosan oszlanak meg a fogyasztók között. Ilyen cikkek főképp ruházati anyagok közötti találhatók. Ezért volt szükség az új rendeletre, amelyet ebből a szempontból a legnagyobb örömmel üdvözlünk.

Még öröndelesebb tett volna azonban, ha jó előre elrendelik az árak összeállítását, mint az a bőr- és cipőkészletek jegyrendszerhez kötések történt. Hiszen köztudomású, hogy nem lábbelikkal, hanem finomabb selyem és szövetanyagokkal törtétek a multban is visszaélések és csak nemrég foglaltak le egy fiatal városi zsidónál vagyontörő szövet, selyem és más textiláru, amit elrejtett a lakásán.

Igy a könyvecské-rendszer csak fél-megoldást jelent. Miután a textiláru nincs sem zár alá véve, sem összeírva, egyes erre hajlamos kereskedők igen könnyen eltüntethetik üzleteikből azt az árut, amin a legjobban kereshetnek és ami a szelebb rétegeknek is legjobban kellene; rendes szövet és fehérneműanyag. Hiába megy azután a vásárló könyvecskéjével a boltba, ha azt nem kaphatja meg, amire legnagyobb szüksége van és amit éltelkőni egyesegek legnagyobb érdeke, hogy ezáltal az árakat is felhajtassák. Ajánlatos volna az árak rögzítésével ennek elejét venni. Nagyváradon például éppen az itt élő, öslakos keresztény magyarságnak kevés módja volt arra húsz év alatt, hogy ruhatárát rendben tartsa, felfrissítse és csak most, a kemény és-hosszú tél után gondolhatnak ezek az öslakosok arra, hogy a legszükségesebbeket beszerazzék. Ezért ajánlatos volna minidén árulrejtésnek, árfelhajtásnak elejét venni, ami radikális intézkedéssel könnyen megtörténhetne s ez

Szóda víz
olcsón bármikor
hieginiKusan otthon
készíthető.
Palackok és szénsav-
patronok kaphatók és
cserélhetők

TÖRÖK
vas-, festék- és háztartási cikkek
kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

elősejég 10.900.000 tonna volt s a német hadijelentések nap-nap után 25—30.000 tonna hajótér elsüllyesztéséről adnak hírt. De abból a számból is, amelyet az angolok elismernek, egy bizonyos: az évi veszteség még így is háromszor akkora, mint a brit hajógyárak állítólagos termelőképessége. Amerika termelése sem oldja meg ezt a gondot, mert az még 1943-ra kezdhet csak szállítani annyit hajót, amennyit némiképp is fedezni tudná a hiányt. Hadihajókban, szállítóhajókban nem lehet pótolni a veszteséget. Amerika tehát nem mentheti meg fokozott hadianyagszállításával sem a pusztulást Angliát.

esetben azok a kocsi, amelyek tegnap este tömegével vitték haza egyes üzletekből az árut, kénytelenek újból meglenni ezt az utat — visszafelé, az üzlethez, hogy a rejtett árak és célok napjénre kerüljenek s a vásárlók a könyvecské révén hozzá is jussanak ahhoz, amihez szükségük van.

A fentieket szíves figyelmébe ajánljuk arra üzlethez fórumoknak.

(—la)

A nagyvárad kir. járásbíróság
23150—941.—2.

Hirdetmény

A nagyvárad kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy az állítólag elveszett következő okirat a m. kir. államvasutak gyorsáru pénztára által Nagyváradon kiállított feladási bizonyítványa, amelynek a szövege a következő: A feladás napja: 1941. január 4. Kovátlapszám: 3. Fuvarjelvélszám: 2490. Kiállító hivatal: Gyorsáru-pénztár, Nagyvárad. Az áru megnevezése: 2 bala szövet. Sulya 102 kgr. Az utánveteli összeg 3.172 50/100 pengő. Feladó Nagyvárad. Agrár Takarékpénztár r. t. Címzett Balázs László kereskedő Kolozsvár, megsemmisítése iránt az eljárás a nagyvárad Agrár Takarékpénztár kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt beiktatását követő naptól számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelen határidő letelte után a fennmódú újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Nagyvárad 1941. március 27. napján.
Dr. K. Nagy Z. sk.
kir. bírósági elnök.

A kiadmány hitelűl:

Olvashatatlan aláírás, sh. úsztv.

Hirdessen
a Magyar Lapokba

Kat. körü „Mátyás” sörözőben

minden este Nagyvárad legjobb jazz és cigányzenekara
Kozák Arpad primás vezetésével játszik.

Délelőttönként villásreggeli sörözéssel.

Vasárnap délelőtt szórakoztató zene.

Olcsó konyha! Esténként tánc! Legjobb borok!

Hesst a legveszélyesebb időzített bombának tekintik Angliában

Amerikai lapok szerint Hess szenvedélyes híve Hitlernek. Az angol sajtó óvja olvasóit a „betolakodótól“

Berlinből jelentik: (NTI.) A *Dienst Aus Deutschland* hosszabb cikkben foglalkozik Hess esetével. A bevezetőben megállapítja, hogy Berlinben nyugalommal figyelik az esetet és annak hatásait. Ez a magatartás azon a tényen nyugszik, hogy az angliai fantasztikus repülés előzményeit teljes egészében tisztázták. Mint mértékadó német nyilatkozatból kitűnik Hess esete személyes tragédia és teljesen kívül esik a német politikán.

Német részről meg vannak győződve arról, hogy bármilyen lehetetlen volt is a vállalkozása, nem cselekedett becstelennül. Amennyiben rajta és szabad elhatározásán mulik, nem cselekszik semmi olyat, ami árthatna a birodalomnak. Mindezek alapján azon a véleményen vannak, hogy Hess esete folytán Anglia számára nem fognak teljesülni azok a várakozások, amelyeket ehhez az esethez fűztek.

Német részről mindenesetre felkészülnek arra, hogy Churchill urnak nem lesznek gátlásai és igyekezni fog majd Hess Rudolf vállalkozásának értelmét kiforgatni és visszaélni tragikus sorsával.

Angliát nem sokára egész más kérdések elé fogják állítani

HESSNEK NEM SZABAD TALÁLKOZNIIA BÉKEPÁRTI ANGOLLAL.

Stockholmból jelentik (NTI): Az angol sajtó — a Hess-üggyel foglalkozva — éppen úgy óvja olvasóit Hessstől, mint Bevin, munkaügyi miniszter. A *Daily Mail* a többi között így ír:

— Hesst olyanként kell kezelni, mint amilyen a valóságban. Semmi szín alatt sem szabad megengedni, hogy Hess összekerüljön egyetlen olyan angollal, aki hajlandó a békére, mert ennek következménye az lehet, hogy megbuktatják az angol kormányt. Ennek megakadályozására csak egy mód van: vigyék Hess gyűjtőtáborba és senkinek se engedjék meg, hogy őt meglátogassa.

A stockholmi *Nya Daglight* *Alleranda* londoni tudósítójának beszámolója szerint a londoni lapok amellett szállnak síkra, hogy Hessst vigyék Németország fölé és ott dobják le ejtőernyővel.

HESS SZENVEDÉLYES HÍVE HITLERNEK

Newyorkból jelentik (NTI): A newyorki estilapok „*Igazság Hessről*” cím alatt londoni keltezésű jelentést közölnek. A lap szerint Hess — akár békeapostolként, akár a nemzeti szociálmizmus oszlovszó ügynökésként érkezett Angliába — szenvedélyes híve Hitlernek. Hess azt hiszi, — írják a lapok, — hogy Németor-

szág legyőzhetetlen s azt képezi, hogy Churchill és körülötte egy kis társaság akarja csak a háborút. A legveszélyesebb bizonyíték sincs arra, hogy Hess árulóként érkezett volna és hajlandó lenne fontos titkokat elárulni.

Amerikában azt hiszik, hogy az angol miniszterelnök nemsokára figyelmezteti a brit nemzetet arra, hogy ne tanúsítson szentimentális magatartást Hess iránt.

AZ ANGOL NEMZETI EGYSÉGET FÉLTIK HESSTŐL

A *Basler Nationalzeitung* tudósítójának londoni jelentése szerint Hess angliai jelenlétével London úgy érzi, hogy az Angliában lezuhant időzített és fel nem robbant bombák közül Hess a legveszélyesebb. Bizonyos körökben attól félnek, hogy Hess a nemzeti egységet megzavarhatja. Az alsóház legutóbbi ülésén kiderült, hogy a képviselők egyrésze bizalmatlan Hessel szemben, a másik része hajlandó benne ideálistát látni. Emellett olyan felfogás is tapasztalható, hogy Hessot csupán betolakodónak kell tartani. Ezért szükségesnek tartják Ausztráliába, vagy Kanadába való szállítását.

1941. május 17.
Tosca
EAU DE COLOGNE

AZ ÜDÍTŐ EAU DE COLOGNE ÉS A POMPAS „TOSCA” PARFUM ILLATÁNAK SZERENCSES EGYESÍTÉSE.

Egyiptom Irak példáját követné, ha Anglia harcra kényszerítene

A volt miniszterelnök feltűnő beszéde a kairói képviselőházban

Berlinből jelentik: (NTI.) A *Wilhelmstrassén* kijelentették, hogy nem tudnak semmit arról, hogy kikkel tárgyalt az iraki hadügyminiszter törökországban. Arról sem tudnak semmit, hogy Törökország milyen magatartást fog tanúsítani Irakkal kapcsolatban. Berlinben érdeklődéssel figyelik a többi arab ország magatartását.

Beirutból jelentik: (NTI.) Palesztinából érkezett jelentések szerint az angolok megkísérelték, hogy az ara-

bokat egyelőre ígérekkel nyerjék meg. Minthogy ez a rendszer nem járt sikerrel az angolok elítélésekkel és ellurcolásokkal kezdtek dolgozni. Az arab felkelő csoportok mozgékonyaságukkal tünek ki. Hirtelen bukkannak fel és mire az újabb angol csapatok oda érkeznek a támadók már messze járnak. Az angol hatóságok teljesen tájékozatlanok a háboru e módjával szemben, amelyet az egész lakosság támogat.

Palesztina arabjai nem hajlandók Irak ellen harcolni

Beirutból jelentik (NTI): Jeruzsálemi jelentések szerint a palesztinai kormány a középkeleti hadifejleményekkel kapcsolatban törvényrendeletet léptetett életbe, mely szerint Palesztina védelmére az ország határain belül és kívül önkéntes hadtestet alakítanak. A törvény nyilvánosságára hozása rendkívüli nyugtalan-

ságot okozott az arab lakosság körében, mert bizonyosra veszik, hogy ez az intézkedés Irak ellen irányul s azt eredményezheti, hogy harcolniok kell majd az iraki testvérnép ellen. Ezért elhatározták, hogy a legmesszebbmenő ellenállást fogják kifejteni abban az esetben, ha az arab lakosságot ebbe az önkéntes hadseregbe való belépésre akarják kényszeríteni.

Genfben jelentik (NTI): *Ismail Sidki* volt miniszterelnök a képviselőházban az egyiptomi semlegeség mellett szolt A többi közt ezeket

— Ha Anglia arra kényszerít bennünket, hogy oldalán hadbalépjunk,

ugyanúgy cselekednénk, mint Irak és az angoloknak üzenünk háborút.

A NEMET VÉDERŐFOPARANCNSOKSÁG JELENTÉSE

Berlinből jelentik (NTI): A véd-erőfoparancsnokság közli: Egy tengeralattjáró összesen 26.000 tonna hajóteret süllyesztett el. A légi-erő az Anglia körüli tengeren kettő hajót 5000 tonnával elsüllyesztett. Több angol repülőtéren repülőgépeket pusztítottunk el. Az elmúlt éjjel támadtuk Skócia és Dél-Anglia néhány kikötővárosát. Észak-Afrikában Tobruknál visszavertünk egy ellenséges támadást. Nagyobb brit erők előretörték Capuzzo és Sollum ellen és részben benyomultak Sollumba. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett Német gépek támadták Lucca repülőterét. Kréta szigetén három gépet elpusztítottunk. A sziget körüli tengervidéken telitalálatok értek három kereskedelmi hajót. Az ellenség megkísérelte, hogy berepüljön a birodalom területe fölé. A vállalkozás során az ellenség öt gépet vesztett. Az elmúlt éjjel erősebb ellenséges egységek behatoltak Észak- és Nyugat-Németország fölé. A bombázásnak a polgári lakosság körében néhány halottja és sebesültje van. Három támadó gépet lelőttünk.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Cipőszükséglete ne okozzon gondot!
Meglepően szép és tartós fatalpucipőt rendelhet minden kivitelben
Jegynélkül **MUHARY**
cipőüzemében, Kossuth-u. 9. emelet

Hogyan képzelte el Teleki Pál gróf a magyar alkotmány reformját

A hivatásrendi és tekintélyi elvek alkalmazása a vármegyei és országos közjogi szervezetekben

A földreform és zsidókérdés után narmadik nagy kérdésként még az alkotmányreform jelentkezik azokban a fejtegetésekben, melyeket a néhai miniszterelnök szellemi hagyatékaként a Nemzeti Könyvtár legutóbbi kötete összefoglalt. Előző számunkban részletesen ismertettük a földreformra és zsidó kérdésre vonatkozó állásfoglalásokat. Most még az alkotmányreformra vonatkozólag hozzuk a könyvből az alábbi legjellemzőbb részleteket.

Egy probléma izgatja most a közvéleményt. Ez a probléma az, amelyet alkotmányreform név alatt ismerünk.

Alkotmányreform annyit jelent, hogy: magyar alkotmányunk életformájának intézményes átalakítása, amiben benne van az, hogy az alkotmány marad, csak az életforma alkalmazkodik. A kifejezés magyarázata a következő: Alkotmányunk iratlan s azon törvények és jogszabások összessége, amelyek a nemzet vérebe mentek át, amelyekből kitörölhet valamit az idő, de egyetlen ember intézkedése, az országgyűlésnek egyetlen intézkedése, sőt egyetlen nemzedéknek a hangulata soha. Alkotmányunk élő valami, tehát fejlődik. Így életformája van, amely életforma fejlődik. A fejlődés fontosabb pontjainál, korfordulóin az alkotmány törvényben rögzített elemek intézményes változtatást kell tenni, hogy az alkotmány lényege, élő ereje megővőssék.

Természetes, hogy megkíséreljük az alkotmány bizonyos formáit módosítani, valami állandót keresünk és óvakodni fogunk a nemzetet olyan útra vinni, hogy alkotmányunknak, ha nem is fő elveit, — amelyek érintetlenek —, de akár csak fontos pontjait is, a következő évek labdajátéktárgyává tegyük. Arra főrekszünk más tekintetben, hogy a zsidótörvény és a földbirtokreform labdajátéka megszűnjék, mert időntalan már, hogy folyton ezzel foglalkozunk más kötelességeink helyett. Ezt a kérdést meg kell szüntetnünk.

En azt akarom, hogy fokélettebbé tegyük és valódiabbá a nemzeti akarat kifomálását. Ezt kerestem mindig, mert hogy ez olyan roppant tökéletes volna ma, azt nem merné senki sem állítani. Tervezetemben javaslatokat teszek, amelyek között válogatni lehet, vagy akár be lehet állítani helyettük az ellentétet is, amely, ha okosabb, elfogadjuk. Másodsor, amiként a fasciók és korporációk kamarájában, a hivatásrendek kamarájában látjuk, a mi alsó kamaránkban is, a bizottságokba tegyük a megvitatás, a tanácskozás súlypontját. A kamarának, a hivatásrendnek ott kell lennie, ahol a tárgyalás kezdődik, mert ő a szakértő. A tárgyalást nem a szakértő fejezi be. Hogy a miniszterelnök fölerendelő tényezője a miniszterek tanácsának, tehát bizonyos erősebb hatalmat, mondjuk — kicsiben — bizonyos fűhrerprinzipet teremtünk a miniszterek között — ez is benne van a tervezetemben. Harmodsor, hogy együtt érvényesüljön a területi, a hivatásrendi és a nemzetiségi elv is. Ha például összekapcsolunk vár-

megyét és hivatásrendet, akkor benne van a területi elv és benne van a hivatásrend és a vármegyében belül nagyon könnyű megtalálni a nemzetiségek helyét is. Hogy a tekintély elvét, mint önként értődőt ne önkényként alkalmazzuk, de úgy, hogy ne a számszerűség döntsön a kérdésekben, hanem az arra hivatott és arra jogosult tekintély — tehát nem numerantur, hanem ponderantur — és pedig vélemények és ellenvélemények meghallgatása után, megfontoltan és alaposan.

A tekintélyuralmat a magyar gondolkodásmóddhoz alkalmazkodva ki kell fejleszteni

Azután: hogy a tekintély elv erősebben adagoltassék, de úgy, hogy azt az első történelmi szelőlő el ne seperje. Ez világos, mert nem szabad olyat alkotnunk, ami azután labdajáték tárgyává lesz, amit a nemzet

történelmi érzéke az első szóra is elfúj és amely után hoz valaki más egy másik javaslatot és azt is elfújja. A zsidótörvénnyel és a földreformmal sem jó játszani, de az alkotmánnyal azután igazán nem jó.

A tekintélyuralmat bizonyos mértékben ki kell fejleszteni, mert különben nem lesz komolyaság, ha nagyon szerte beszélünk. De a magyar néplélek ma nem egységes egy tekintélyuralom befogadására. Az én véleményem szerint a nagy többség és a nemzet tösgyökeres része egyáltalában nem fogadná azt el teljes mivoltában, mint életformát, különösen nem mint jogi formát; csak a véréből és gondolkodásából eredő tekintélyt hajlandó elfogadni, a született tekintélyt, aminthogy egyébként máshol is születik a tekintély és az ember nem törvényben csinálja. Ezt csak a nemzet felfogásával egyértelműen lehet csinálni.

Mik teszik szükségessé az alkotmányreformot?

Először: A világ, a fehér emberiség és Európa óriási anyagi, szellemi és lelki átalakulása. Gazdasági életünkben alkalmazkodnunk kell a kor újszerű anyagcseréjéhez. Szellemi téren törés nélkül egyeztetnünk kell a magunk fejlődését az emberiség jelenkorának eszmei harcival, hangulataival és értékeivel. Lelkileg pedig fel kell verteződnünk, mint magyaroknak és keresztényeknek minden veszélyekkel szemben. E feladatok megoldására rugékonnyá kell, hogy tegyük országgyűlésünket és annak intézményeit.

Másodsor: Az állam és az állampolgár, az ember egymáshoz való viszonya az utolsó félszázadban lényegesen megváltozott. Az individualizmus korszakát forradalmi gyorsasággal reakcióval a közösség korszakába változtatta fel, — legalább elképzelésekben s a hirdetésben, ha az emberek egyeni magaviseletében nem is, — mint az előbb mondtam; így váltotta fel részben mint eszme, részben mint érzés és mint szükséglet. De a közösség kifomálatlansága-

ban ma még képtelen a valódi közösséget természetes formáit megtalálni és ezért egyelőre szervezetet, apparátust kell pótlólag helyére léptetni. Ez a másodík. At kell tehát alakítani a ma és a közeljövő feladataira közigazgatásunkat és ennek előfeltétele: az államkormányzat iránytadó szerveit átalakítani, a minisztériumot és bizonyos vonatkozásokban az országgyűlést is, olyan kevésbé, amennyire szükséges, mer, könnyelműen bánni ezzel a kérdéssel nem szabad.

A harmadik a következő: Lezárult a mohácsi vésszel indult korszak, amely a török hódoltságból, magyar népünk pusztulásából, idegen dinasztia uralkodásából, a nemzetiségek bevándorlásából, a nemzetiségi elvnek Európa-szerre való érvényesüléséből és a nemzetiségek öntudatra való ébredése folytán a Németország oldalán vesztesen vívott háborúból a trianoni feldarabolásra, ennek túlzásaira vezetett, és amelyből azután Németországgal és Olaszországgal és azok segítségével együtt kezdtünk kikerülni. Ez a helyzet új korban és más körülmények között visszaadta a török hódoltság előtti szerepünket a Duna medencéjében, fogyatkozott viszonylagos hatalommal, földrajzi helyzetünknel fogva nagy lehetőségekkel és történelmünknel fogva — ha azt nem tagadjuk meg — magasztos hivatással, végre Európa részének bonyolulttá vált neprajzi képénél fogva új és új életre kelthető tartalommal fejlődésének, életre kelésének lehetőségével.

Végül negyedsor: Európa megváltozott világhatalmi életformája, a demokratikus liberalizmus megszünt létezni és vele a közélet politikai és parlamenti formái is. Mondjuk, az a demokratikus liberalizmus, amely megengedte egyrészt Európának a laissez faire palitakájának fényűzését, főként gazdasági téren, mert a világ közepe Európa volt, különösen gazdaságilag a XIX. század elejétől, a századfordulótól s ennek utóregzése érvényesültek még a világháborúig. Maga a világháború pedig ennek részben a következménye, részben kihatása volt, mint ennek az uralmi rendszernek és versyonynak egyik fázisa, tulajdonképpen kirobbanása.

1848-tól vagy 67-től kezdve, vagy ha teszik, akár 1825-től a magyar országgyűlésnek, a magyar parlamentnek a tevékenysége, amint ezekben az időkben természetes is volt, politikai kérdéseken nyugodott, főleg ezek voltak a fontosak. Ma pedig az élet, az állami élet is gazdasági kérdésekkel van feltéve, gazdasági tartalommal kell tehát jobban feltölteni azt a testületet, amely a nemzetet kormányozza, tehát az országgyűlést. Végül a szociális kérdéseknek is sokkal nagyobb tere nyílik.

Most a társadalomnak egyedekre bontásának a gondolatával szemben a közösségi gondolat alapján állunk, tehát nem elszigetelt embereket keresünk a megalkotott választókerületekben, hanem szerves életegységekben akarunk dolgozni, amelyeknek van valami hagyományuk — bár nem a tradíció fontos itt — s amelyeknek hagyományánál fogva bizonyos érzelmi összetartozandóság van, miként a vármegyének. Ha tehát erre térünk rá, úgy nem az 1848: III. t.-c. népképviselői elve, hanem az a fontos, hogy arról az atomizált népképviselői elvről átmenjünk egy közösségi elvre és a közösségeket keressük, amelyeket ismét nem mestersegesen alkotunk meg, hanem ott keressük, ahol a közösség érzetét is megtaláljuk.

Légoltalmi lakószámlálás

— A Légoltalmi Liga közleményei —

A Légoltalmi Liga nagyváradi csoportja felhívja a háztulajdonosok figyelmét, hogy a tulajdonukban levő házak átlagos személyi létszámát számolják össze. Ha ez eléri a 20-at vagy annál több, akkor jelentsek be írásban a Légoltalmi Liga hivatalos helyiségeiben, Rákóczi ut 13. I. em. jobbra.

Az írásbeli bejelentés a következő adatokat tartalmazza:

1. Az utca és házszámot.
2. A háztulajdonos nevét (ha nem a bejelentett házban lakik, akkor a lakása címét is írja be).
3. Az átlagos személyi létszámot pontosan.
4. Ezenkívül jelöljenek ki egy ház légoltalmi őrség parancsnokot és két helyettes parancsnokot. (A parancsnok és két helyettese nem lehet tényleges katona, csendőr, rendőr, sem katona köteles egyén. Katona köteles csakis az esetben lehet parancsnok, ha egyáltalán nincs más alkalmasabb egyén, ilyenkor azonban a 2 helyettes feltétlenül nő legyen. De egyébként is a kijelölt három személy közül az egyik okvetlen nő legyen. Továbbá nem lehet olyan egyén sem, aki erre testileg

vagy szellemileg alkalmatlan. Nő nem lehet akkor, ha egy éven aluli gyermeke van, vagy, ha több 6 éven aluli. Egyébként mindenki kötelezhető 14 évtől 70 évig (nemre való tekintet nélkül).

Az átlagos légoltalmi létszámot a következőképpen kell kiszámítani:

Minden lakószoba és cselédszoba után kell egy egyént számítani. (A hall, alkov, benyíló, cselédfülke, konyha, fürdőszoba, éléskamra, stb. után nem kell).

Minden 1 szobás lakás után két személyt kell számolni.

Minden üzlethelyiség, műhely, iroda, raktár, stb. után minden 15 négyzetméterre egy személyt kell számítani.

Amelyik házban az így számított átlagos személyi létszám (nem a tényleges lélekszám) nem éri el a 20-at, azt nem kell bejelenteni.

Kérjük a háztulajdonosokat, hogy saját érdekükben pontosan számítsák ki az átlagos személyi létszámot a helyiségek után.

A bejelentést a legrövidebb időn belül meg kell tenni.

Légoltalmi Liga nagyváradi csoportja.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2,50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

*** Kármentességi engedély a jég-
biztosításnál.** A hat évre megkötött
jégbiztosításoknál nagy horderejű új-
ítással ismerkedik meg a visszacsatolt
erdélyi és keleti részeken a gazdálko-
dó közönség: a kármentességi enged-
ménnyel. A hat évi időtartamra biz-
tosított gazdálkodók a tartamengedmé-
nyen kívül minden kármentesen lefolyt
év után a következő évi jégbiztosítási
díjakból 4 százalékos kármentességi en-
gedményt kapnak, ami fokozatosan 32
százalékiig emelkedhetik. A hat éves
időtartamra szóló jégbiztosítás előnye
még abban is megnyilvánul, hogy a
gazdálkodók a következő években az
új terméjelentés benyújtásáig előfor-
duló jégkárokról is biztosítva vannak.
A mostani magas terményárak mel-
lett fokozott kockázatot visel az a gaz-
da, aki verejtékes munkájának ered-
ményét, családjának egész évi megél-
hetését és legfőbb jövedelmi forrását
jelentő gazdasági terményeit jégkár-él-
len nem biztosítja. — Az 1857-ben ala-
pított legrégibb és legnagyobb magyar
biztosító magánvállalat, az **ELSŐ
MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ
TÁRSASÁG** 1941. január 1-én átvette
az érdekkörébe tartozó **ELSŐ ERDÉ-
LYI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZ-
VENYRTÁRSASÁG** teljes (tehát kár- és
baleset, valamint élet-) biztosítási ál-
lományát. Az „Első Magyar” budapesti
(IV. Vigadó tér 1.) központja és hely-
beli főigazgatósága, illetve képviselők
készültek fel a felvilágosítást minden
biztosítási vonatkozású ügyben.

**Pünkösdi szentségimádás Nagyvára-
don.** A nagyvárad Kapucinus-templom-
ban pünkösdi vasárnapján, pün-
kösdi hétfőjén és keddjén negyvenöt
szentségimádás lesz, amelyen pünkösdi
vasárnapján délelőtt 10 órakor nagy-
misét tart dr. Schriffert Béla aposto-
li kormányzó, helynök. A szentbeszé-
det dr. Nemesek József szeminá-
riumi alkormányzó mondja. Délután 6
órákor P. Somhegyi Veremund kapu-
cinus atya mond szentbeszédet. —
Pünkösdhétfőn délelőtt 10 órakor nagy-
misét mond dr. Nemesek József Gyula pre-
látus kanonok, a szentbeszédet dr.
Hamzely Lajos püspöki titkár
mondja. Délután 6 órákor P. Somhegyi
Veremund kapucinus atya mond szent-
beszédet. Pünkösdi keddjén a délelőtt
10 órai nagymisét dr. Lesztván Endre
prelátus kanonok tartja, délután 6
órákor pedig P. Somhegyi Veremund
mond szentbeszédet.

Kisgyűlés a megyeházán. Nagyvá-
rad. Saját tud. Kedden délelőtt 10 óra-
kor tartja Bihar vármegyei törvényha-
tóságának kisgyűlése rendes havi ülés-
t, amelyen 34 tárgysorozati pont sze-
repele. A kisgyűlés az egyes járásek
több fontos határozatát tárgyalja.

**Szőrmék, bundák
nyári megóvását**
felelősség mellett vállalom
Halász Imre szűcsmester
Kazinczy utca 4. Színház mellett.

**FIEDLER ISTVÁN PÜSPÖK BÉR-
MÁL A KOLOZSVÁRI SZENT MI-
HÁLY TEMPLOMBAN.** Kolozsvár-
ról jelentik: Külső körülmények
miatt az ideai bér-málást Kolozsváron
és a megyében az idén Fiedler Ist-
ván püspök végzi. A kolozsvári bér-
málás május 22-én, áldozásünnep-
től kezdve, délelőtt 9 órakor.

Eladó vendéglő,
mely áll két nagy teremből, három
szobából, könyvtárból, nagy nyári
teraszról és melléképületből. 680
m² területen fekszik — a Félix-
túrdó bejáratával átellenben. —
Érdeklődni a helyszínen:
Sándor Mihály tulajdonosnál.

Felhívás a hadirokkantokhoz. A
hadirokkantok országos szövetségének
nagyváradai csoportja felhívja azokat
a hadirokkant bajtársakat, kik ezideig
még nem jelentkeztek, hogy fényképes
tagsági igazolványuk kiállítására céljá-
ból a szövetség hivatalos helyiségében
(Sas passage) a saját érdekükben a
legsürgősebben jelentkezzenek és két
fényképet hozzanak magukkal. E je-
lentkezések alapján minden egyes ha-
dirokkantról törzslapot állítanak ki,
melyben a rokkantak anyagi viszonyait
és kívánásait tüntetik fel. Csak ez
adatokat birtokában lehet eljárni a
közhatalóságoknál és intézményeknél a
rokkantak kenyérhez való juttatása
céljából. Maga ellen vétkezik tehát,
akik a jelentkezést elmulasztja. Ez igaz-
olvány birtokosai részére egyéb ked-
vezmények szerzése folyamában van.
— Folyó hó 19-től kezdve kéri a ha-
diözvegyek jelentkezését is a most em-
lített igazolványok kiállítására céljából.

*** Amit ma megtehet, ne halassa
holnapra, mert június 5-én van a m.
kir. Allamsorsjáték húzása, s ha elfe-
lejtli megvásárolni a sorsjegyet, úgy
azon nem vehet részt, pedig a főnyere-
mény 40.000.— ar. P.**

**ESTERHÁZY PÁL HERCEG ÚJ
24 EZER PENGŐS MŰVÉSZETI
DIJAT TŰZÖTT KI.** Budapestről
jelentik a MTI: Esterházy Pál herceg
24.000 pengő értékben új művészeti
díjakat tűzött ki a Mücsarnok 1942.
évi tavaszi kiállítására.

**Zászlót avat a nagyváradai Egység-
ügyi század.** Nagyvárad. Saját tud. A
nagyváradai csapatkórházban állomá-
sozó egészségügyi század vasárnap
délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek
között avatja fel új zászlóját. Az avat-
ást Polják István felelős szerkesz-
tőnk, a kórház lelkésze végzi.

**ÚJ SZELLEM,
a lakásművészetben**
Csak
PAPP MARGIT
lakásművészeti kiállításán
Rimanóczy utca 8.

A nagyváradai Hegyközség elnöksége
közhírré teszi, hogy a Hegyközség
költészetére folyó évi május hó 17-16
május hó 31-ig a hegybírói hivatalban
varshaza II em. 18. sz. alatt köz-
szemlére van kitéve. Nagyvárad, 1941.
évi május hó 16-án. Orbán László
hegybíró, Bartsch Sándor hegyközségi
elnök.

FELHÍVÁS. Felkérem azokat, akik
tudnak valamit férjéről, Nemes
Ignác mozdonyvezetőről, aki Temes-
várról menekült, értesítsék Bernát
szűcsnél. Gróf Bethlen István u. 11.
sz. alatt Nemes Ignácét, vagy Duma
Gizit.

**AZ ORSZAGASZLO előtt má-
jus 18-án, vasárnap a We-Ego ci-
pőgyár második órszakasa telje-
sít díszőrség-szolgálatot.**

Az Immaculata intézet nagy találko-
zót rendez összes volt bentlakó és be-
járó óvőképzős és polgárista növendé-
keinek június 2-án, pünkösdi hétfőn a
következő programmal: 1. Reggel fél-
kilenc órakor szentmise közös szent-
áldozással. 2. Reggeli az intézet udva-
rán. 3. Tíz órakor ünnepség az inté-
zet nagytermében. 4. A jótékonycélú
bazar megtekintése. 5. Ismételtes. 6.
1 órakor ebéd az intézet udvarán. —
Ebédjegyet már előre meg lehet váltani
a portás nővérnél, vagy meg lehet
rendelni, hogy tájékozással szolgáljon
a beszerzéshez. 7. Délután 3 órakor li-
tánia az intézet kápolnájában. 8. 4
órákor fényképezés. 9. Búcsúzás.

Temetés. Barakonyi József, 46
éves korában meghalt. Temetése vasár-
nap délután fél 7 órakor lesz a Hal-
ler kápolnában. — Kelemen Piroška
8 éves korában elhunyt. Temetése va-
sárnap 4 órakor lesz a Rácz János ut-
cából. (Erdélyi „Concordia“.)

**AZ ELSŐ FAGAZAS AUTOMO-
BIL BEMUTATKOZÁSA BUDA-
PESTEN.** Budapestről jelentik a MTI:
A budapesti Automobil Rt. telépén
péntek délelőtt mutatták be az első
fagazzal hajtható autómobil. Megje-
lent Varga József iparügyi miniszter
is. A szakkerü megáratást után a
miniszter és kísérete, beszállt a ko-
csiba és sétat tette a fővárosban.

**Atadták a forgalomnak a Dnyepart
és Bugot összekötő csatornát.** Moszkvából
jelentik: (NTI) A moszkvai rádió
jelenti, hogy a Dnyepart és a Bugot
összekötő csatornán megindult a for-
galm. Ezzel lehetővé vált a közvetlen
vizi összeköttetés.

JUNIUS 5.
Ez a nap a magyar királyi jó-
tékonycélú allamsorsjáték
legközelebbi húzásának a napja!
Ha még idejében gondoskodik
arról, hogy beszeresse allamsors-
jegyét (ára: egész 3 P. fél 1,50 P.)
akkor Önnek is esélve lehet a
nyerésre

Főnyeremény 40.000 P.

Halálozás. Megtört szívvel értesít-
jük testvéreinket, rokonainkat és jó is-
merőseinket, hogy forrón szeretett dra-
ga gyermekünk, Kelemen Piroška 8
éves I. oszt. tanuló ma, 16-án meghalt.
Vasárnap temetjük Rácz János utcai
33. számú lakásunkból délután 4 óra-
kor a Rulikovszky temetőbe. (Gyászoló
család.)

**EMLÉKZÁSLOT KAP A GÉP-
IPARI KÖZÉPISKOLA** A Gépipari
Középiskola 67 tanulója Szalay Sándor,
Paál István és Biró Viktor ta-
nárok vezetése mellett négy napot a
fővárosban töltött, ahol a testvéris-
kola: a Német-utcai polgári fiúisko-
la vendégei voltak. A magyar ven-
dégcsapat legfelső fokát is túlhalá-
dó szeretettel fogadta a Német-utcai
polgári iskola tanári kara és ifjusága
a váradai gépipari középiskola tanu-
lói, akiket könnyekig meghatótt a
fogadás szíveket átható ünnepsége.
A fővárosi testvériskola egy emlé-
zászló adásával akarja a szeretetét
még jobban kifejezni és a közeli na-
pokban az iskola tanári karának és
cserekészcsapatának küldöttsége hozza
el Váradra a zászlót, amelyet nagy
ünnepségek között helyeznek el a
Gépipari Középiskola előcsarnoká-
ban.

**Fest, mos, tisztít
Fischer Dezső**
textil vegyész
Nagyvárad, gr. Csáky István u. 3.

**Nagyvárad főispánja és polgármeste-
re Csitáry Emil főispáni beiktatásán.**
Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós Ist-
ván polgármester vasárnap több fontos
közellátási ügyben Budapestre utazik.
Budapesti tartózkodása alatt tárgyalá-
sokat folytat a közellátási, honvédel-
mi és belügyminiszteriumban. Utána
részt vesz a Református Zsinat ülésin
is. A polgármester Budapestről dr.
Hlatky Endre főispánnal Szekesfe-
hérvárra utazik, ahol 21-én a város
meghívására Nagyvárad képviselété-
ben megjelennek Csitáry Emil főispá-
ni beiktatásán.

**Amatőr képeit
Major Vilmánál**
dolgoztassa ki
Nagy Sándor utca 1 sz.

**Amit ma megtehet, ne halasz-
sza holnapra, mert június 5-én
van a m. kir. Allamsorsjáték húzása,
s ha elfelejtli megvásárolni a sors-
jegyet, úgy azon nem vehet részt,
pedig a főnyeremény 40.000 aranv-
pengő.**

**Nagyváradiak kerékpáros váltófutá-
sa Budapestre.** A nagyváradai Elektro-
mos S. E. ma, 18-án reggel 4 órakor
a Szent László térről indítja kerékpá-
ros kegyeleti váltó futamát Budapestre
a Hősök Emlékművéhez, melyet meg-
koszoruz a Délvidék visszafoglalása al-
kalmából a harcokban elesett hősök
emlékére. A váltófutam tagjai: 1. Tim-
kó S. 2. Lőrinc I. 3. Bézi L. 4. Burján
I. 5. Palotás I. 6. Sztupár M. 7. Szőnyi
K. 8. Szucsigán I. 9. Perej L. 10. Ku-
tassi Gy. 11. Kocsmarek I. 12. Borsi I.
13. Décsi S. 14. Sinyi Gy. A váltó fu-
tamot Andrassy Gyula a villamosmü-
vek főmérnöke indítja el és Drasko-
vits István Hódossy József, Bencsik
Pál Sándor szakosztályvezetők, továb-
há Demkó I. és Kapoly F. motorke-
rékpáral kísérik el. A váltófutamot a
Magyar Kerékpáros Szövetség fogadja,
majd délután futóink megjelennek a
nemzetközi kerékpárversenyen.

*** Kultura Középkolaj Magántan-
folyam elnevezéssel egy tanügyi ható-
ság által engedélyezett vállalkozás
indult Budapestben, amely célul tűzte
ki, hogy nagy pedagógiai körültekinté-
ssel, olcsón és eredményesen készítsen
elő az idősebb magántanulókat.**

**Ungyuitók újra
kaphatók**
TISZAY óránál Rákóczi-ut 6.

**A nagyvárad kir. törvényszék
elnökétől**
1941. El XXIV. D. 49-7. szám.

Hirdetmény
Az 1874. évi XXXV. t. c. 15. szakasza
értelmében közhírré teszem, hogy a
magyar kir. igazságügyminiszter ur-
nak 1941. évi március hó 29. napján
12.096—1941. I. M. E. szám alatt kel-
rendeletével a margittai kir. közjegyző-
zővé kinevezett dr. Rednik Gábor iro-
dáját Margittán Szent István tér 18
szám alatt megnyitotta.
Nagyvárad, 1941. évi május 7.
Dr Ungváry Antal,
kir. törvényszéki elnök.

Belvárosi mozgóban
Rákóczi-ut 3. Telefon: 18-01

Kék hold völgye

minden idők leghatalmasabb alkotása.
Főszereplők:
Ronald Colman és Janet Wyatt

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth. 1
MA MA

I. A milliomos szobalány

a legragyogóbb amerikai vígjáték
Dick Powel, Olivia De Havilland
II. Erdők haramiája.
főszerepben: Buck Jones

Apollo filmszínházban
Nóti Károly ragyogó vígjátéka

Szerelemből nőültem

Főszerepben: Erdélyi Mici, Kabos, Csontos
és Vaszary Piri.

GAZDASÁGI ÉLET

Országos mozgalom indul a bérörögzítő kormányrendelet hatályon kívül helyezéséért

— A Háztulajdonosok Szövetségének tájékoztatója —

Az 550—1940. M. E. sz. rendelet a házbérek az anyaországban az 1939. szeptember 1-én érvényben álló berek alapján rögzítette.

Ez a rendelet 1940. január 23-án lépett érvénybe és ennek hatályát a kormány 1941. február 23-án a visszacsatolt területek városaira is kiterjesztette.

A Nagyvárad Háztulajdonosok Szövetsége már a rögzítési rendeletnek erre a területre kiterjesztése előtt emlékiratot terjesztett fel a miniszterelnök és a pénzügyminiszter urakhoz és kérte azt, hogy a bérörögzítési és a felmondást korlátozó rendeleteket a keleti és erdélyi visszacsatolt területek háztulajdonosai speciális helyzetére tekintettel ezeket a területekre ne terjeszték ki.

Az emlékirat előre is óvást emelt az ellen, hogy a bérörögzítés alapjául az 1939. szeptember 1-i béreket fogadják el, mert ezeken a területeken az adókat, ezt az időpontot követően, — 1940. április 1-én az addigi adóknak több, mint egy harmadával, 34 százalékkal emelték és ekként a béreknek ezt követően eszközölt mérsékelt emelése indokolt volt, vagyis tehát azt hatálytalanítani nem tanácsos.

Minthogy pedig a bérörögzítési rendelet teljesen változatlan szöveggel léptették életbe a Háztulajdonosok Szövetsége ismét emlékirattal fordul a miniszterelnök urhoz és rámutat arra a katasztrófális hatásra, amelyet a rendelet a háztulajdonosok gazdasági helyzetében előidézett.

Utal az emlékirat arra is, hogy a magyar adótörvények életbeléptetése következtében a háztulajdonosok összes adóterhei ismét lényegesen emelkedni fognak.

Rámutat az emlékirat, hogy a városi közüzemek a víz és a csatorna díjakat, melyek már eddig is nyomasztóan magas összegekben voltak megállapítva, 15 százalékkal emelték és a többi üzemi díjakat is emelni akarják.

Kéri tehát az emlékirat a háztulajdonosi korlátozó rendeleteknek a hatályon kívül helyezését, de legrosszabb esetben is azt, hogy a bérörögzítési rendeletet akként módosítsák, hogy egyszerűen a keleti és erdélyi visszacsatolt területeken a bérörögzítés alapjául az 1940.

Méhészek

műlöp, kaptár, pergető és egyéb szükségletüket a legolcsóbb áron beszerezhetik a „MEH” a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezetének képviselőjénél, Nagyvárad, Teleki utca 5 sz. Kérjen árjegyzéket és szaklapból mutatóvényszámot.

szeptember 6-án, vagyis a magyar királyi honvédség bevonulása napján fennállott béreket fogadják el és másrészt, hogy a háztulajdo-

nosok ezeket a béreket legalább 10 százalékkal emelhessek.

A Háztulajdonosok Szövetsége emlékiratát csatlakozás és hasonlított emlékirat felterjesztése érdekében megküldötte az anyaország és a visszacsatolt területek összes háztulajdonosi szervezetének. A debreceni és a kolozsvári szövetségek már be is jelentették csatlakozásukat és ekként előre láthatólag az egész országban megindul a mozgalom a rögzítési rendelet hatályon kívül helyezéséért, — vagy legalább módosításáért.

A magyar földbirtokpolitika legsürgősebb feladata a zsidóbirtokok magyar kézre juttatása

Bánffy Dániel miniszter cikke a MEP pártértesítőjében

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter „A zsidó birtokok átvételének meggyorsítása nemzeti érdek” címmel nagyjelentőségű cikket írt a Magyar Élet Pártértesítőjének legújabb számában. Cikkében rámutat arra, hogy a telepítési, hitbizományi és a második zsidótörvény alapján 1936 június 1-től 1941 április 30-ig a földművelésügyi minisztérium több mint 6000 esetben kerekén 203.000 hold mezőgazdasági területet szerzett meg, illetőleg juttatott mintegy 33.000 arra érdemes egyénnek, legnagyobb részben törpe- és kisbirtokok kiegészítésére. Csalátagokkal együtt tehát mintegy 165.000-en élvezik az eddigi földhözjuttatások előnyeit.

— A magyar földbirtokpolitika legsürgősebb feladata — írja cikkében a földművelésügyi miniszter — a zsidó birtokok keresztény kézre juttatása. A törvény hatálybalépése 1939. szeptember 8. óta összesen 981 tulajdonost köteleztünk 149.584 kataszteri hold zsidó birtok átengedésére.

— Arra törekszem, — írja a továbbiakban báró Bánffy Dániel — hogy a zsidó birtokok átvételét le-

nyegesen meggyorsítsam és ezért elrendeltem a birtokpolitikai személyzet létszámának szaporítását.

A cikk rámutat arra, hogy a zsidóság birtokállománya eddig több mint 80.000 holddal csökkent.

A telepítési törvény hatálybalépése óta egyre fokozódó ütemben folytatjuk a telepes községek alakítását és a már meglévők továbbfejlesztését. A megkezdett úton nagyobb lendülettel haladunk tovább, különösen a zsidó birtokok igénybevétele és juttatása terén, hogy a zsidók által megszerzett magyar föld ismét keresztény kézre jusson és ezzel nemzetünk megerősödését szolgálja.

A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági tömegoktatást is erélyesen fejleszteni kívánja, hogy így az érdemeseket kiválaszthassa. Az új kisbirtokosnak jól kell gazdálkodnia, mert csak így képes a termelés megfelelő színvonalát elérni és eleget tenni a vételár törlesztésének és más fizetési kötelezettségeinek. Az új birtokosokat megfelelő eszközökkel az eddiginél nagyobb mértékben támogatja a földművelésügyi miniszter.

A bolgár szobranje első üléséről táviratban üdvözölte a magyar képviselőházat

Tasnádi Nagy András és Logofetov táviratváltása

Budapestről jelentik: (MTI) A bolgár szobranje elnöke, Logofetov az alábbi táviratot intézte Tasnádi Nagy Andrásnak, a képviselőház elnökéhez: A mai nap munkára ismét összeült bolgár szobranje üdvözli Nagyméltóságod személyében a magyar képviselőházat és a magyar nemzetet a vitéz magyar fegyvertársainknak a bulgári hadjárathoz való részvétele alkalmából, amely a leigázott magyar és

bolgár területeknek visszaadását eredményezte.

Tasnádi-Nagy András a következő választ adta:

Ugy a magyar nemzet törvényes képviselője, az országgyűlés képviselőháza, mint a magam nevében hálas szívvel köszönöm Exelenciádnak és Exelenciád útján a nemes fegyvertársunk és barátunk, a bolgár nemzet törvényes képviselőjének a szobranjének

az üdvözlését, amelyet a balkáni felszabadító háború dicsőséges befejezése alkalmából hoztam, mint a magyar képviselőház elnökéhez intézni szíves volt. Isten áldja Bulgáriát és tegye a dicsőség barátságunkat.

A budapesti Levente-század nagyváradai bemutatkozása

Nagyvárad. Saját tud. A jövő héten, áldozócsütörtökön délelőtt 11 órai kezdettel mutatkozik be a váradiaknak a budapesti levente század, a Szigligeti Színházban tartandó ünnepi előadás keretében. A levente-századdal Nagyváradra érkezik Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere is.

A levente-század bemutatkozó előadásának műsora a következő:

Himnusz. Játsza a levente fúvószenekar. Dr. Soós István Nagyvárad thj. város polgármesterének üdvözlő beszéde. Az üdvözlésre Szendy Károly Budapest székesfőváros polgármestere válaszol és a „Hiszekegy” hangjai mellett a nagyváradai leventék részére zászlót ad át. Egy budapesti levente-apród beszéde az átadott zászlóval kapcsolatban. Levente szimfonikus zenekar a „Veni-Vidi-Vici”-t játsza. Műszabadyakorlat. Levente fúvós zenekar és dalárda indulókat ad elő. Korlát akadémia. Levente szimfonikus zenekar. Talajtorna. Levente fúvós zenekar és dalárda. Nyújtó akadémia. Lóugrás. Rákóczi-induló. Játsza a levente fúvós zenekar.

Bűncselekmény a vásárlási könyvvel való visszaélés

Budapestről jelentik: (MTI) A közszükségleti cikkek kiszolgáltatásának ellenőrzéséről kiadott rendelet május 16-án életbelépett. A kereskedők egy része a világos intézkedés ellenére változatlanul folytatta, az olyan közszükségleti cikkek kiszolgáltatását, amelyek vásárlási könyvhöz kötöttek. Fel kell tehát hívni az érdekeik figyelmét arra, hogy az ilyen kiszolgáltatás bűncselekmény.

VÁSÁRLÁSI KÖNYV NÉLKÜL KAPHATÓ EGY MAZSÁT MEG NEM HALADÓ TÚZIFA

Budapestről jelentik: (MTI) A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében, az egy mázsa mazsát meg nem haladó tüzelőanyagot, vásárlási könyvbe való bejegyzés nélkül is ki lehet szolgáltatni. A rendelet a kihirdetés napján lép életbe.

Allami tanító menne (mostában vagy később)
állami iskolához
ahol rk. kántor is lehetne.
Cím megudható: **Körjegyző-nél Nagysebes, Kolozsm.**

INNEN-ONNAN

Olaszország

Olaszországban rendkívüli szigorúsággal büntetik az árakkal elkövetett visszaéléseket. Az újságban napoként hosszú lajstromot közölnek azokról a cégekről, amelyek árdrágítást vagy áruelejtsést követnek el. A mai napon Rómában újból 12 céget állítottak pellengérré az előírások megszegése miatt. Az üzemeket egyelőre bezárták. Ha újabb vétéket követnek el, megvonják tőlük az iparengedélyt és a cégtulajdonosokat elzárják.

Csehszlovákia

Mint a cseh sajtó jelenti, prágai kulturális körökben zsidóellenes múzeum létesítését tervezik. Az Obrana Narodna, a zsidóellenes mozgalom vezetőlapja ezzel kapcsolatban felhívással fordul valamennyi cseh polgárhoz, járuljon hozzá a cseh néphez a zsidókérdésben való felvilágosításához okmányok, könyvek, folyóiratok, törvényszéki akták és más hasonló dokumentumok rendelkezésére wocsátásával. Különösen nagy fontosságot tulajdonítanak a múzeum szempontjából vezető zsidó politikusok és újságírók fényképeinek, mert ezekkel akarják bizonyítani a cseh közvélemény előtt, milyen nagy befolyásuk volt a zsidóknak a leünt demokráta rendszerben.

Norvégia

A napokban nyolcszáz norvég tengerész tört haza a Donau nevű gőzösön Bremenből. Közöttük sok bálnavadász. Ezek a norvég tengerészek német fogságba kerültek angol zászló alatt közlekedő norvég hajókról, amelyeket a németek elsüllyeszttek és legénységüket megmentették.

A norvég sajtó ezzel kapcsolatban egyértelműen dicsőően emlékezik meg arról, milyen bánásmódban részesítették a norvég tengerészeket Németországban. A lapok rámutatnak arra, hogy Németországnak a hadijog alapján jogában állott volna ezeket a tengerészeket a háború befejezéséig internálni. Azzal a tényvel, hogy mégis hazabocsátották a norvég tengerészeket, Németország békülékeny magatartását bizonyítja Norvégival szemben.

„Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Hadirokkantak és hadiözvegyek gyönyörű példaadása

Eddigi gyűjtésünk folyamán a társadalom minden rétege megmozdult, de talán egy se volt olyan megható, mint a ma beérkezett adomány: hadiözvegyek és hadirokkantak küldöttek be 42 pengő 22 fillért az árvizkárosultak számára. Drága adomány azok számára, akik nemcsak a hideg pénzt várják, hanem annál nagyon sokkal többet: testvéri segítő szeretetet. A nagyváradi hadirokkantak és hadiözvegyek adományának minden fillére erről a szeretetről tanúskodik.

Ki kell emelnünk Gálffy Sándor váradi-olaszi plébános gyűjtését, azzal, hogy az olasz-ilemi iskola és a Szent László Férfitkongregáció már beküldötte adományait.

Eddigi gyűjtésünk	11.592,87 P
Ujabb adományok:	
Felsővisói (Máramaros vm.) hívek adománya: Felsővisói hívek 12,49, Szent Antal perselyből 19, Baumgarten Alajos lelkész 20, összesen	43.- P
Margittai (Bihar vm.) római katolikus hívek gyűjtése	20.- P
Gálffy Sándor, plébános, Nagyvárad	30.- P
Olaszi plébániai hívek adománya Nagyvárad	50.- P
Nagyváradi Hadirokkantak és Hadiözvegyek Csoportja	42,22 P
N. N. Nagyvárad	5.- P
Összesen	11.782,89 P

Nyitásra készen áll a Hunnia nagyszállója

A Fekete Sas épület homlokzatán napok óta hatalmas aranyozott betűk hirdetik, hogy itt nyílik meg rövidesen Nagyvárad egyik legpazarabb legmodernebb berendezésű szállódája, a Hunnia Nagyszálló.

Ez az üzletnyitás üzleti szempontból is igen szerencsés és ügyes vállalkozás volt.

Már az építkezés során is sejtettük, hogy a hónapok óta dolgozó iparos gárda nem mindennapi teljesítményt fog produkálni a Hunnia nagyszálló modernizálásánál. Különösen nagy meglepetés lesz az első emeleti fényűző pompával berendezett telefonos fürdőszobás mahagoni butorral és rekamierekkel berendezett lakosztályok, amelyek Szent László városába érkező előkelőségeknek kellemes otthont nyújtanak, itt-tartózkodásuk ideje alatt.

Eppen a hatalmas hallban a gyönyörű csillár próbája közben találkoztunk dr. kövendi Nagy Miklóssal. Rövid beszélgetés során elmondta, hogy a katonai közigazgatás idején járt Nagyváradon és ekkor gondolt a szálló megnyitására. Tárgyalt a város vezetőségével terve mindenütt kedvező fogadtatásra talált. Az engedély meg-

szerzése sem került különösebb nehézségbe. A Hunnia szálló bérletét tíz évre kötötte meg és hatalmas családi tőke befektetésével megkezdte a Hunnia nagyszálló átalakítását, illetve berendezését, amely munkálatokon a szakértők izlésével karöltve az iparos gárda már az utolsó simításokat végzi.

Dr. kövendi Nagy Miklós bankigazgatót hivatása továbbra is Bánffy-hunyadhoz köti, azonban minden héten elljő Nagyváradra, hogy személyesen ellenőrizze a szálló működését, melynek élére kiváló szakembert állt.

Az öröndetes keresztény vállalkozás bizonyára a legjobb hírét viszi el városunknak az egész országba. Az előre-

Nincs
petroleum,
vezettesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett.
Kovács Gyula
villany és rádiószerező, Alapi u. 2.

haladott munkálatok befejezéséhez közelednek s néhány napon belül megnyitja kapuit a Hunnia nagyszálló, amelynek pontos idejét lapunkban közölni fogjuk.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **A Dankó Pista nótafája** folytatja diadalmas útját. További előadásai szombat délután 6 óra, vasárnap délután 6 és este 9 órakor, mindenkor rendes helyárrakkal.

— **Gyimesi vadvirág.** Vasárnap délután 3 órakor a nagyváradi réti református Sztáray Mihály únekkar és műkedvelő ifjusága részvételével kerül színre Géczi István népszínműve, a Gyimesi vadvirág, filléres helyárrakkal. Helyárrak 30 fillértől 120 fillérig.

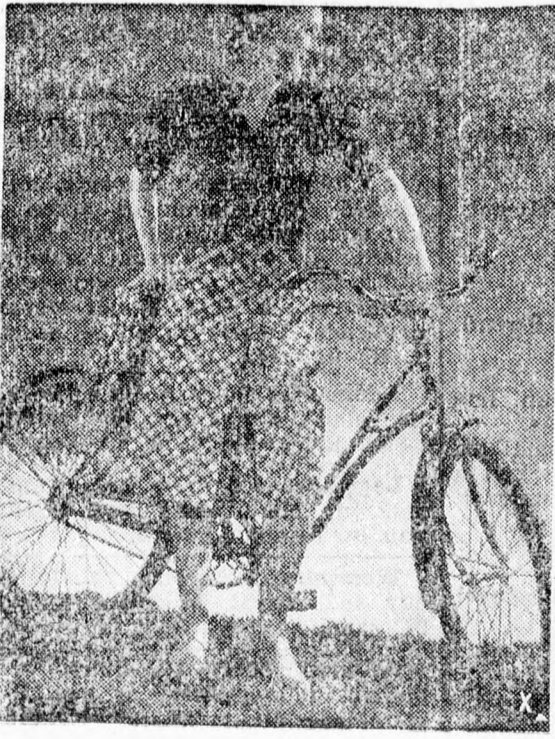
— **Ki a harmadik és az Elnémult harangok, Kiss Ferenc és Fényes Aliz együttes fellépésével.** Lázás izgalommal várja Nagyvárad szépet és művésziit kedvelő közönsége a jövő hét nagy művészi szenzációját. Kiss Ferenc és Fényes Aliz együttes vendégjátékát. Kiss Ferenc ma Magyarországon legkiválóbb és legnagyobb drámai színész. Fényes Aliz, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja és a nagyváradi közönség kedvence. E két művész vendégjátéka az utolsó húsz év legnagyobb színházi eseménye. — Hétfőn este 8 órakor Begovic Milán színműve, a Ki a harmadik kerül színre, kedden este 8 órakor Rákosi Viktor nagyhatású színműve, az Elnémult harangok. — Mindkét előadást felemelt helyárrakkal tartják meg, semminemű kedvezmény nem érvényes. Az óriási érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos lesz elővételben gondoskodni.

Heti műsor:

Szombat délután 6 órakor: **Dankó Pista nótafája.** Harmadszor.

Hétfő este 8 órakor **Kiss Ferenc,** a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának és **Fényes Aliz,** a kolozsvári Nemzeti Színház tagjának együttes vendégfellépésével: **Ki a harmadik?** — Felemelt helyárrakkal. Semminemű kedvezmény nem érvényes.

Kedd este 8 órakor **Kiss Ferenc és Fényes Aliz** együttes vendégfellépésével: **Elnémult harangok.** Felemelt helyárrakkal. Semminemű kedvezmény nem érvényes.

A divatos hölgy

- Irodában:** Csinos nyári blúz, pasztellcsíkozott fehér mosóvászonból. A zsebek és ujjak szélén a csíkokat keresztben helyezték el.
- Kiránduláson:** Kerékpár öltözet színes mintájú nadrágszoknyával, rövid ujjú végigzombolt blúzzal.
- Estélyen.** Elegáns nyári estélyi ruha mintás organdiból, fekete felsőrészszel és nagyszélű florentin-kalappal.

RÁDIÓ

SZERDA, MÁJUS 21. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 At a Hargitán. Irta vitéz Szathmáry Lajos. Felolvasás.
- 10.45 Tudjuk is, nem is. Villant Rezső. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz.
- 12.10 Korényi Aladár cigányzenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Hanglemezek.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 A Rádió Szalonzenekara.
- 16.15 Közvetítés a Fővárosi Népművelés Központjából.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Csajkovszkij: Romeo és Julia — nagyfantázia (Bosztoni Szimfonikusok, vez. Ksuzevickij). Hanglemez.
- 17.40 A Vitézi Rend húsz éve. Ráthonyi János előadása.
- 18.10 Mandics Judit és Döme magyar nótákat énekel, kíséri Jaspár Lajos cigányzenekara.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Külügyi negyedóra.
- 19.35 A magyar sajtó ünnepi estje. — Vitéz nagybányai Horthy Miklós né védnöksége alatt rendezti az Országos Magyar Sajtókamara, a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézetének 60 éves fennállása alkalmából. Közvetítés a Magyar Művelődés Házából.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Horti Lajos énekel Lakatos Misi és Tóni cigányzenekara muzsikál.
- 23.00 Hírek német, olasz angol és francia nyelven.
- 23.25 Rajzfilmek nagysikerű számai
- 24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Hanglemezek.
- 19.30 Olasz nyelvoktatás.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Heinemann Sándor tánczenekara
- 21.10 Péter világga indul. Osváth Tibor elbeszélése.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 22. Budapest I.

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
- 8.45 Hírek.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkipásztor.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet mise után P. Varga László S. J. mondja. A templom énekara népeketek ad elő.
- 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 12.30 A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Hanglemezek
- 15.00 Mezőgazdasági szakelőadás.
- 15.20 A Központi Papnevelő Enekkara. Közvetítés az Egyetemi templomból. Bevezetőt mond Marcell Mikóy dr.
- 16.15 Ruszin hallgatónknak.
- 16.35 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 A Rádió Szalonzenekara

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda
Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés
Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata
Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.
Telefon: 19-13

- 18.00 Móra Ferenc elbeszélése.
- 18.30 Faragó György zongorázik.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 15.20 Édes ellenesség. Vigjáték h. rom felvételben.
- 21.00 Sportközlemények.
- 21.10 Magyar Revü Tánczenekar.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz angol és francia nyelven.
- 23.30 Mursi Elek cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

Budapest II.

- 11.00 Farkas Béla cigányzenekara.
- 15.05 Szórakoztató hanglemezek.
- 16.15 Lengyel Gabriella hegedül.
- 18.30 Beszkárt zenekar.
- 19.35 Hong-Kong. Irta Egyedi Béla. — Felolvasás.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Zasio Lili velencei dalokat énekel.
- 20.40 Hanglemezek.

PÉNTEK, MÁJUS 23. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Védjük a gyermeket. Vas Olga előadása.
- 10.45 Az idegbetegségek. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz.
- 12.10 A Rádió Szalonzenekara
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Baksa Kató magyar nótákat énekel, kíséri Toki-Horváth Gyula cigányzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri Kain Kató.
- 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 15.55 Hevesi Aladár hárfázik.
- 16.15 A vadvirágos Bükk-hegység. — Péchy Horváth Rezső előadása.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Tánclemezek.
- 17.45 55 francia frank. Melocco János dr előadása.
- 18.15 Mi a rondó? Ádám Jenő előadása
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Sportközlemények.
- 19.30 Részletek a német birodalmi rádió műsorából. Paul Lincke saját műveit vezényli. Hangfelvétel Hangképek egy fogolytábor életéből. A közvetítést Érsekújvárról vezeti Budinszky Sándor.
- 20.30 Operaházi zenekar. — Vezényel Dohnányi Ernő. Hangfelvétel.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Varga Imre énekel, kíséri Sarai Elemér cigányzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz angol és francia nyelven.
- 23.25 Különleges hangszerszólók
- 24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Gyorsirótanfolyam.
- 19.00 Pertis Pali cigányzenekara.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Az erdélyi Fehér megye a közép-korban. Iczkovits Emma dr előadása.
- 20.35 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.

SZOMBAT, MÁJUS 24. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Cserkészlányok a családban. Irta Nagy Sarolta dr. Felolvasás.
- 10.45 Mit nézünk meg? A római kori pannóniai ruhaviselet emlékeit a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Kovrig Ilona dr. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz.
- 12.10 A Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Hanglemezek.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.

- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Balalajka-zenekar.
- 16.10 Ifjúsági rádió. Dalos-zenés kirándulás Veszprémbe. Kilián Zoltán előadása gyermekszereplőkkel.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 A Rádió Szalonzenekara.
- 17.55 Rádióposta.
- 18.20 Innen-onnan. Hangfelvétel.
- 18.50 Hősök virága. Somogyváry Gyula előadása.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Senta Benesch gondolkázik.
- 19.45 Lóversenyeredmények.
- 19.55 Luxemburg grófia. Szövegét írta Willner és Bodanszky. Zenéjét szerzelte Lehár Ferenc. Az összeállítás szövegét írta Szilágyi Ödön. Felolvassa Kamarás Gyula. A Rádió Szalonzenekarát vezényli Marathon Géza. Rendező Kiszely Gyula.

- 21.40 Hírek.
- 22.10 Hangképek a magyar-olasz válogatott Duna Kupa teniszmérkőzéséről. Közvetítés a BLKE díszpályáról. Beszél Pluhár István.
- 23.30 Tánclemezek
- 23.00 Hírek német, olasz angol és francia nyelven.
- 23.25 Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál.
- 24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.30 Kassai művészt. Rendezi Budapest Székesfőváros Iskolánkülvüli Népművelési Bizottsága. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.
- 19.35 A Földművelésügyi Miniszterium mezőgazdasági felőrája.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Dobos Imre klarinétozik.
- 20.35 Környezet és ember a regényírásban. Kolozsvári Grandpierre Emil előadása.
- 21.00 Kamarazene hanglemezzel.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Különbejárati udvari butorozott szoba kiadó. Szaniszló u. 50. 493

3 szobás összkomfortos lakást keresek augusztusra, lehetőleg központban. Cim a kiadóhivatalban. 484

Világos utcai szuterén helyiség azonnal kiadó. Mészáros u. 4. 481

Külföldre

Keresztény társat keres 3-4000 pengővel bevezetett s nagy haszonnal dolgozó cég. Cim a kiadóban. 489

Okleveles tanár vállalja középiskolások lelkiismeretes előkészítését. — Beöthy Ödön u. 42. (kapuval szemben) 486

Gyárhelyiségnek alkalmas tágas világos termek, központban kiadók. Csáky utca 64. 469

Intelligens nő, magános urnó, vagy ur háztartása vezetését vállalná. Cim: „Jó bánásmód” jelígre a kiadóba. 501

Angol kert vendéglő, szép üdülőheiy, állandóan nyitva, délután 4-től elsőrendű cigányzene és tánc. Sarkadi cigányprimás vezetésével. Elsőrendű italok. Tulajdonos Tompa Antal. 472

Kultura Középisikolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4. IV-3. (Válaszbélyeg). 398

Adás-vétel

Használt férfiruhákat olcsón vehet Molnárnál, Bémer tér 1. udvarban. — Magas árakat fizetek ruháért. 413

Eladó kis ház nagy telekkel 2060 P. fele fizetendő. Óssi telep. — Másik Fő utca közelében kis szőlő, nánz helynek alkalmas 4000 P. — Kommandáns réten egy 2 szobás összkomfortos ház 19.000 pengő. Érdeklődni Tatayné, Szilgigeti u. 12. 502

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órák, ékszerit javítok. — Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19

A „Béke-kincsek” sorozata, mely tíz részblő áll, tudományos minta íráscak tartalmaz. A „Béke-ima” már megjelent. Az egész sorozat szerzői joga 40.000 pengőért eladó, garanciaképes személyeknek. Cim Rudolf Mosse hirdetőiroda, Bazár épület. — Szerző (V. J. B.) ügyvéd. 500

Adómentes modern 4 szobás magánház eladó. Csaba utca 10 (vált Gavra utca). Értekezhetni fél 12-1-ig. 497

Legmodernebb diófa háló kombinált szekrény eladó asztalosnál, Szent István (v. Templom) tér 5. 499

Wermoler permetező eladó és két ágy sodronnyal, Mikszáth Kálmán u. 28. szám. 498

Pálínkfőzőüst 140 literes új állapotban, felszereléssel és egy 10 hkl. szeszfőzde eladó. Seres, Mezőtelegd, Vasut u. 82. 496

Szépség, elegancia, jó termet és egészség a jutalma annak ha állandóan ápolja termetét és szakszerűen, méretre készült **modern fűzőt-melltartót, princess** vagy **egészségi haskötőt** visel, mely nem engedi deformálódni alakját és el-lazulni szerveit.

KOVATS SANDORNÉ
(Nílgesz-telep volt Sinaia 10) az Ön alakját valósággal újja formálja.

Aranyat, ezüstöt, ékszer magas áron veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi ut 8. 545

Eladó Halász utca 46. számú ház előnyös feltételekkel. — Érdeklődni ugyanott. 492

Gépsziját jó állapotban 7 vagy 8 cm. széleset veszünk. Petrovics, Teleki utca 28. 491

Irodabutorok és szobabeli butorok, teljesen jókarban jutányos áron eladók. Ritoók Zsigmond u. 1. sz. ajtó 2. 487

Családi ház 3+1 parkettás, fürdő, szobás, víz, villany elköltözés miatt, olcsón eladó. Érdeklődni délután 4-8. ig Nagy Itce utca 17. Biró telep 474

Fotókópiát eredeti okmányairól leggyorsabban készit Foto Aurora, Rákóczi ut 8. 15

Ócska paplan vattát állandóan veszek. Szilgigeti u. 5. szuterén. 398

Állást keres

Keresztény sapka készítő állást keres. Rét u. 17. ajtó 5. 490

Állást nyec

Megbízható pénztárosnő felvétetik Fekete László fűszerkereskedő, Szent János utca 50 (lakás Szilágyi Dezső utca 27). 487

Urakat és hölgyeket taggyűjtésre magas jutalékkal, rövid próbaidő után fix fizetéssel felvesszünk. Jelentkezés délelőtti 9-12 között gróf Teleki Pál u. 2. I. em. Fonciere Biztosító. 495

Jó munkás gobelin, stramin festők jelentkezzenek állandó munkára. — Lahner György u. 12. 488

Tanulólányokat és varrolányokat felvesszünk. Cim a kiadóban. 494

Kifutó fiut keres Günther fűszeres, Béke u. 20. 476

Kiadótulajdonos: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelékszerkesztő: **Dr Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.